

Mellan taggtråden

Nuri Kino har skrivit en personlig rapport som ger röst åt människor som annars inte kommer till tals.

Studieförbundet Bilda
för kyrka och samhälle

UngdomsInitiativet

Den syrisk-ortodoxa ungdomsorganisationen Ungdomsinitiativet - UI - arrangerade den 1 december 2012 en stödgala för syriska flyktingar. På juldagen reste organisationens ordförande Ninson Ibrahim, konsulten Isa Isa och författaren Nuri Kino till Libanon för att kartlägga kristna syriska flyktingars behov. De flesta av flyktingarna är assyrier/syrianer.

Jag bestämmer mig för att det är lika bra att få det gjort, sätter mig vid datorn och letar biljetter. Det är inte billigt. Det är också många timmars resa, 14 timmar på ditvägen och 11 på hemvägen. Minst. Jag messar de andra två och undrar vad de tycker, är de redo? Varför inte resa på Juldagen? De, till skillnad från mig som sitter i köket i mysbyxor och hood, befinner sig i kyrkan båda två, Ninson i S:t Jacobs katedral i Södertälje, var jag också borde ha befunnit mig, och Isa i S:t Kuryakos i Norrköping.

Ninson Ibrahim är ordförande för Ungdomsinitiativet - UI - och Isa Isa är konsult åt organisationen. De kollar sina smartphones fast de sitter i mässan, de väntar på att jag ska höra av mig. Två timmar senare har de ätit sin jullunch och överlagt med sina familjer. "Det går bra, jag har pratat med familjen", så ser Isas svar ut. Han fortsätter: "Lite bättre framförhållning nästa gång tack." "Nu kör vi", svarar Ninson. 00.35 avgår planet från Stockholm.

Klockan är fem på morgonen när vi landar i Istanbul. Det mesta är stängt, men inte taxifiket i anslutning till flygplatsen. Det blir tyst när Ninson kommer in, det är inte varje dag man ser en kvinna där. Majoriteten av taxichaufförer i Turkiet är män. Här serveras till exempel stekta ägg direkt i stekpannan som man äter på det traditionella sättet där brödbiten fungerar som bestick. Med turkiskt te till känner man sig som hemma.

Vi hinner med att besöka en av mina släktingar stadsdelen Bakirköy i den europeiska delen av staden. Till kaffet får vi lära oss om syriska flyktingar i Istanbul. De flesta är män och bor på hotell i väntan på att smugglas vidare. Efter två timmar

hos släktingen är det dags att ta flyget till Beirut.

"Isa Isa" står det på en liten handskrivna skylt. Den syrisk-ortodoxe ärkebiskopen av Libanon har skickat en man att hämta oss från flygplatsen. 14.25 landar vi i Beirut. Det är annandag jul och det har gått exakt 25 dagar sedan UI arrangerade en välgörenhetsgala för syriska flyktingar i Södertälje.

VI HAR INTE SOVIT på ett dygn men energin är tillbaka, nu börjar jobbet på allvar. So-len lyser dessutom. Vår chaufför är från Homs i Syrien och har bott i Libanon i 22 år. Hans föräldrar har nyss flytt från hemstaden och bor hos honom. "De ska

till Södertälje där min syster befinner sig sedan många år." Jag frågar honom hur det kommer sig att de inte stannar hos honom. "Jag kan inte försörja dem, de får det mycket bättre i Sverige, där har de ju rätt till bidrag."

Efter tio minuter kör vi igenom en

rondell och gränsen mellan den muslimska och den kristna sidan. I bilradions högtalare sjunger Bashar Youhanon, en sångare från Qamishli som numera bor i Sverige, på vårt och Jesu modersmål. Chauffören förstår nästan inte ett ord av sången, valet av musik är en markering av religiös och etnisk tillhörighet, får vi veta. Samma sak är det med utsmyckningen. Alla sex nackstöden har tomteluvor och för säkerhets skull hänger inte ett, utan två kors från backspegeln, allt för att påminna passagerarna om chaufförens religiösa tillhörighet. Vi frågar honom på arabiska om han är rädd för att kriget i Syrien ska spridas till Libanon. "Det är inget vi vanligt folk bryr oss om, det är något för politiker att se till att det inte händer. Vanligt folk har fullt upp med sina vardagssysslor." Han tror att »

// Att kriget kommer till Libanon är inget vi vanligt folk bryr oss om, det är något för politiker att se till att det inte händer. Vanligt folk har fullt upp med sina vardagssysslor.

politikerna kommer att stoppa alla tecken på krig i Libanon, alla libaneser oavsett religion och politisk åsikt är trötta på krig. Däremot är man rädd för att kriminaliteten i landet ska öka med antalet syriska flyktingar.

VÅR FÖRSTA ANHALT ÄR S:t Jacob av Sarugi i Monte Libanon - Berget. Solen lyser vackert på den benvita fasaden. Det är här Hans Eminens ärkebiskop George Saliba har sitt säte. Jag ringer honom, han är inte på plats. Han är hos inrikesministern. En timme senare tar han emot oss med öppna armar och ett brett leende. Vi hinner knappt svara på hans frågor om hur våra anhöriga mår innan cirkusen är igång.

Först kommer en drogberoende kvinna och kräver pengar av honom. Han vägrar ge henne, säger att han just nu inte har råd, att hon måste skärpa sig, att han måste prioritera flyktingar och andra i större behov. Hon blir rasande och spyr galla över allt och alla och lämnar oss. Han ska just försvara sin handling när telefonen ringer,

innan han åter blir avbruten. ”Va? Är det en vigsel inbokad?” Ärkebiskopen är sönderstressad. Hans vanliga förpliktelser utöver att ta hand om flyktingar blir lidande. ”Jag är jätteledsen men jag måste lämna er nu, jag ska viga ett östassyriskt par. Hon är från USA och han är från Libanon, de ville ha vigseln i vår kyrka. Abgar kör er till klostret.”

SENT PÅ KVÄLLEN VID 20-tiden kommer vi fram. Klostret ligger på en bergstopp. När vi stiger ur bilen griper kylan direkt tag i oss. Det är riktigt kallt här till skillnad mot i Beirut. S:t Gabriel, som klostret heter, har funnits i tre år men är ännu inte färdigbyggt. Tre våningar är funktionella, de andra sju behöver rustas upp ordentligt. Tony Boulos som är ansvarig för klostrets verksamhet väntar i porten. Han är mycket glad att se oss, de behöver all hjälp de kan få.

På hans kontor sitter flera syriska flyktingar. Boulos är i full färd med att inkvartera de nyanlända. De får visa pass,

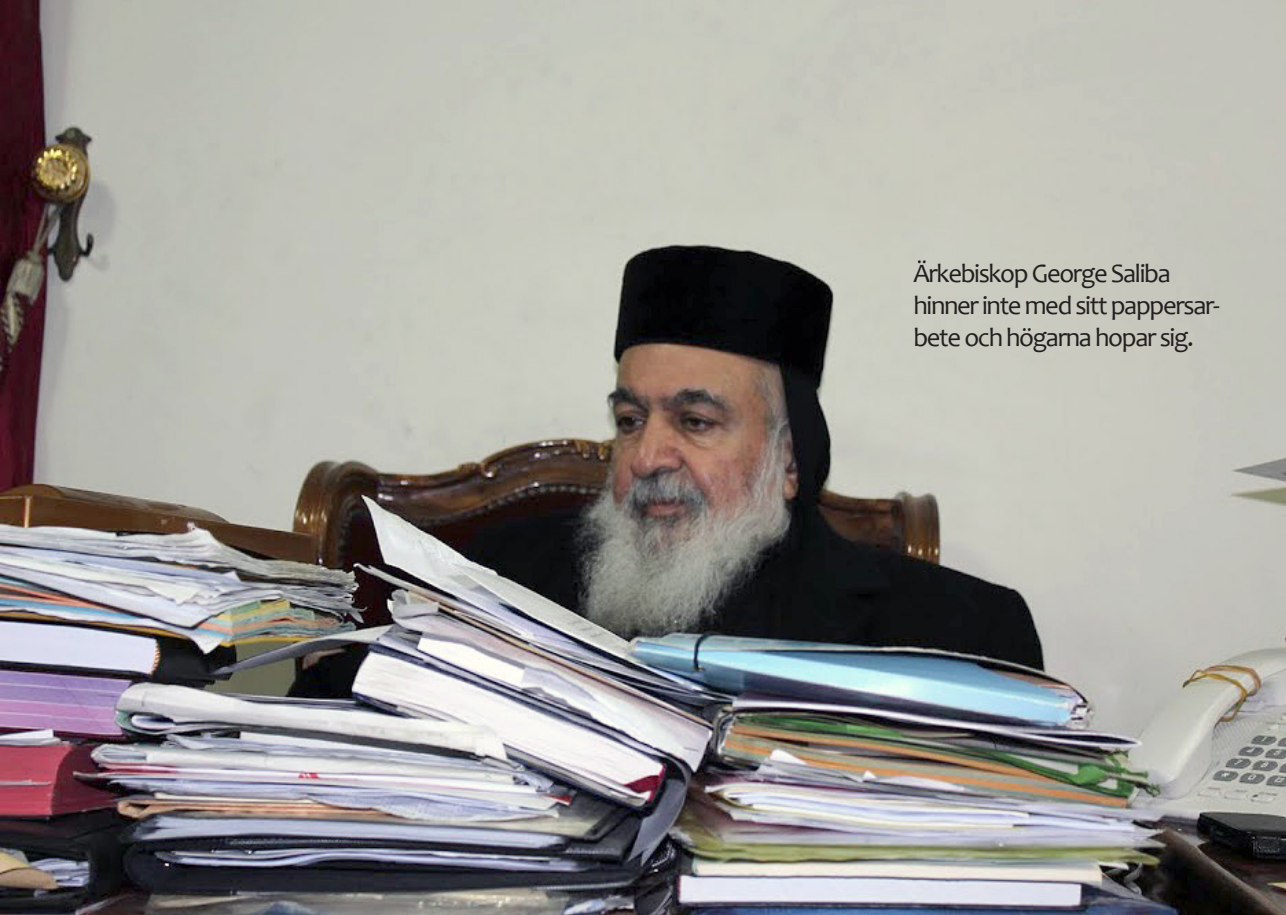
// Jag vill vara alla till lags, hjälpa så många som jag kan men det går inte längre. Det är inte hållbart. Vi har hundratala syriska flyktingar som anländer varje vecka. Jag vet inte vad jag ska göra.

det är ännu en minister som önskar honom god jul. På den andra telefonen svarar Abgar, en av hans assistenter. Så håller det på. Folk kommer och går, berättar om sina problem och vad de behöver hjälp med. Telefonerna ringer i ett. Det känns som om vi inte kommer att kunna få något gjort i Libanon. Ärkebiskopen kommer i alla fall inte att kunna bistå oss med sin tid och kunskap. ”Jag vill vara alla till lags, hjälpa så många som jag kan men det går inte längre. Det är inte hållbart. Vi har hundratala syriska flyktingar som anländer varje vecka. Jag vet inte vad jag ska göra ... ”

Han hinner inte avsluta sin mening

registreras, skriva under och ta emot nycklar till rummen. Tre av dem har tidigare bott på hotell i Beirut men de har inte råd längre sedan de på flygplatsen åkt fast med falska pass. ”Vi betalade tvåtusen dollar var i förskott, resten skulle vi betala när vi kom fram till Sverige. Men passen som smugglaren gav oss var uppenbarligen inte tillräckligt bra, vi blev stoppade på flygplatsen och satt i häkte i åtta dagar.”

Boulos ber en ung man följa med oss till våra rum. Vi ska övernatta i klostret. När vi lämnat våra resväskor går vi ut till ett närbeläget kök för att fika med några ungdomar, också flyktingar från Syrien, som

Ärkebiskop George Saliba
hinner inte med sitt pappersar-
bete och högarna hopar sig.

lagar kvällsmaten. Det är två unga kvinnor, deras manliga lite yngre kusin och två andra unga män. De och fem andra unga syrier brukar laga maten tillsammans. På det sättet får de både ned kostnaderna och sällskap under måltiderna. Kvinnorna, som visar sig vara systrar, berättar att de hade det gott ställt i Qamishli den ena är frisör och den andra make-up artist. De hade inga problem med försörjningen men föräldrarna som är i Sverige tyckte att de skulle ta sig ut ur landet medan det gick. Unga ogifta kvinnor är direkt hotade av kidnappningar och våldtäkter. Den ena av dem har fått jobb här i Libanon, hon får 300 dollar i månaden och är mycket nöjd. En av männen avbryter oss när jag och Ninson frågar hur mycket de betalar till klostret i hyra.

"Det går så mycket rykten, man säger att vi tvingas betala hundratals dollar, annars slängs vi ut av biskopen. Så är det

verkligen inte. Jag är ingenjör men tvingades att fly för att slippa vara soldat och delta i kriget. Här i Libanon jobbar jag i en aluminiumfirma, jag har varit där i tre månader utan att få någon lön. Jag hoppas att de kommer att betala, hursomhelst är det bättre att ha en sysselsättning än att dra benen efter sig i klostret. Eftersom jag inte har någon lön och ingen heller skickar pengar till mig från Europa betalar jag inget för att få bo i klostret. Det är de som har pengar som betalar hundra till trehundra dollar i månaden."

Ett litet barn kommer in, han kan vara tre år, och en av de unga männen ställer sig upp för att titta på barnet. Det visar sig att barnet är tjockt i halsen och att den unge mannen är nästan färdig läkare. Han hade en termin kvar på universitetet när han tvingades fly på grund av sin kristna religion. I staden han kommer ifrån är den religiösa förföljelsen stor nu, berättar han. »

Boulos har skickat Jean, en av klostrets vaktmästare, för att fråga om vi vill fika med dem innan de går för dagen. Klockan är 21 och det har hunnit mörkna och bli riktigt kyligt. Nästan alla vi går förbi på väg till Boulos kontor hostar eller nyser. Boulos tar emot oss ordentligt påklädd med rock och två halsdukar. Han har en liten värmefläkt på ett litet bord bredvid sitt skrivbord men den hjälper inte mycket. Det gör däremot teet och kakorna vi bjuds på. Isa frågar om antalet rum och gäster.

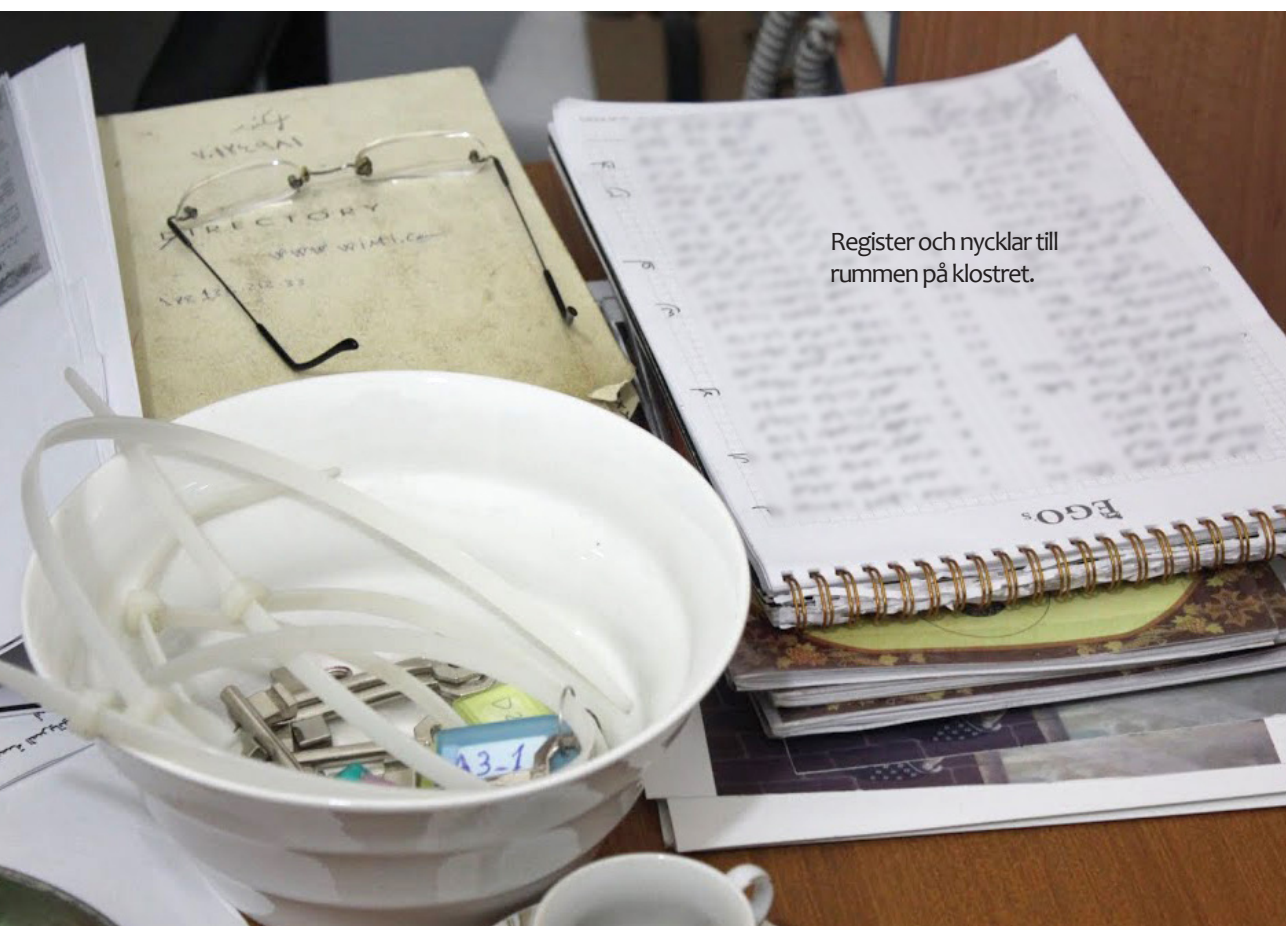
"Vi har sjuttiofem rum med två eller tre sängar i varje. Sedan har vi en sal med tio sängar. Två våningar är inte färdigbyggda. Just nu har vi 108 personer från Syrien boende här. De kommer från alla möjliga platser i Syrien." Isa undrar hur länge de brukar stanna. "Klostret är en sluss, de är kvar här tills de har hittat bostad och jobb i Beirut. Men det är inte så lätt. Vissa har varit här i flera månader.

Ninon är nyfiken på registreringen. På vems uppmaning görs den? Medan fru

Boulos, som anslutit sig till sällskapet, fyller våra glas med mer te, svarar hennes man. "Socialkontoret i Libanon har bett moskéer och kyrkor att registrera flyktingar för att man ska få kontroll över hur många syrier som befinner sig i landet och vad de behöver hjälp med."

Medan konversationen pågår avbryts vi konstant av nyfikna syrier. Paret Boulos blir irriterade och det blir också en av kyrkans styrelseledamöter som vi aldrig uppfattade namnet på. De anser att flyktingarna inte respekterar klostret, att de borde vara mer tacksamma. En av syrierna är extra irriterande. Han vägrar lämna rummet så att vi får prata i fred och är allmänt jobbig. Han avbryter, himlar med ögonen. Senare får vi veta att det var hans sätt att försöka nå oss, han har en mycket sjuk son som han vill att vi ska försöka hjälpa.

"Vissa försvinner i en, två veckor, har kvar allt i sina rum och kommer tillbaka som om inget har hänt. De rummen borde användas av andra under den tiden", säger

Tony Boulos, här med sin fru, är trött på anklagelser om att klostret inte tar emot alla flyktingar utan gör ett urval. Tony tar fram ett dokument som bevisar motsatsen.

Boulos. En syrier flikar in. "Ja, men de har ju suttit inne, tagits till fånga för att de har försökt komma ut ur landet med falska handlingar. Det är ju inte så att de bara lämnar rummen för att ha roligt någon annanstans."

Jag känner att diskussionen börjar gå över styr och byter samtalsämne. Pratar om Södertälje. Alla, precis alla, känner till staden. De flesta har också anknytning dit. De är släkt med någon som bor där eller har vänner och bekanta i staden. "Och hur tar man sig dit?" frågar jag och spelar dum. "Det finns ingen i Södertälje som inte känner en människosmugglare eller åtminstone kan få tag på någon inom loppet av några minuter."

Nu känner jag mig ännu dummare. Jag byter samtalsämne igen. Det bor ingen präst, munk eller nunna i klostret. Man hann inte så långt innan det förvandlades till flyktingboende.

LITET SENARE. EN MAN i tjugوårsåldern står och utanför och väntar när jag kommer. "Hej, god kväll", säger han på svenska. Jag stannar upp. Han är från Botkyrka och är här för att hitta en lösning för sin mor och sina tre syskon.

"Jag måste hitta ett sätt att smuggla dem till Sverige men många vägar är livsfarliga. Jag har hört att två personer från samma stad som vi i Syrien har försvunnit helt, en av dem kände jag. Det sägs att en av dem kan ha drunknat på en båt mellan Tunisien och Italien eller Spanien och en annan ska ha försvunnit någonstans mellan Turkiet och Grekland."

Botkyrkabon har varit i Libanon i snart två veckor och träffat tre smugglare och pratat med lika många andra på telefon. Han avslöjar att det finns präster och andra som också hjälper familjer som vill komma till Europa - av ren medmänsklighet. Att det inte alltid handlar om »

pengar. Dessutom är det många släktingar till syriska flyktingar som tvingats agera smugglare. Han själv kan tänka sig att följa sin mamma och sina syskon hela vägen till Sverige. Han kan ju inte lämna dem i sticket. Isa och Ninson närmar sig oss och Botkyrkabon går upp för trapporna till nästa våning.

Vi går också upp till våra rum. Utanför rummen möts vi av systrarna och ingenjören. De berättar om smuglingen av syriska flyktingar till Sverige, säger att många är inblandade, att det har blivit en mångmiljonindustri. Den ena av systrarna har en kupong i handen. Jag frågar vad det är för något. "En rik man från Sverige har skickat pengar och bett klostrets ledning att dela ut matkuponger så att ingen av oss flyktingar ska behöva gå hungrig. Det finns så många goda människor. Vi är mycket tacksamma för all hjälp vi får."

Det är nu för kallt för att vistas utomhus. Vi ber dem komma till våra rum så att vi kan prata vidare där. Men det visar sig att det inte finns värme inne i rummen. Vi skakar av köld. Innan vi skiljs åt berättar systrarna att deras dröm är en egen frisörsalong i Södertälje, de är kända i Qamishli och många som antingen har bott där eller varit där på semester känner till dem. De är övertygade om att salongen kommer att gå bra. Men mest av allt saknar de sina föräldrar som redan är i Södertälje. På den italienska ambassaden i Beirut som också är den svenska beskickningen i landet har man sagt till dem att det inte är någon idé att ansöka, att de ändå kommer att få avslag. De är över 18 år gamla och kan därför inte räkna med att Sverige kommer att bevilja dem uppehållstillstånd på anhöriganknytning. Tre andra som de känner har beviljats visum till Tyskland. Nu ska de också söka sig dit. När de väl har fått ett Schengenvisum kan de ju ta sig till Sverige och Södertälje. "Smuggling är utesluttet, vi är tjejer och har hört om våldtäkter och misshandel av kvinnor under smuglingsresorna. Vi vågar inte." Två unga män ställer sig nyfiket och lyssnar på oss.

"Vi kommer inte att lämna Libanon, vi vill tillbaka hem till Syrien så fort det lugnat ned sig. Just nu är det farligt för oss kristna i vissa delar av landet men vi är övertygade om att det kommer att ändras när regimen har fått kontroll över landet igen." Vi får lära oss att man kan vara i Libanon sex månader i taget men sedan måste man ut ur landet för att förnya sitt visum.

Det blir läggdags. Jag är slut. Ninson ska tvätta håret och låta frisören från Kamishli föna det. Isa vill också lägga sig. Vi går in i rummet. Vi är svenskar, vi borde vara hårdade, men vi står inte ut. Kylan är outhärdlig. Jag har på mig två college-tröjor, en luvtröja och min ytterjacka när jag lägger mig. Jag drar på mig ett täcke och en filt. Nu fryser jag inte om kroppen längre men om nosen. Det känns som när jag gjorde lumpen i Boden och var ute i fält och bodde i ett tält i skogen under den värsta vintern.

Isa kan inte sova, det är för kallt. Han går ut till några män som röker vattenpipa på gården. Jag slocknar. Någon timme senare är Isa tillbaka, ännu en gång lägger han sig och kan inte somna. Denna gång påstår han att jag snarkar. Det har jag aldrig gjort tidigare men förmodligen har tröttheten ändrat på det, vi har ju varit i gång i över ett dygn.

PÅ MORGONEN NÄR JAG skall gå till duschen känns det som tårna har domnat bort och att golvet är mycket kallt gör det inte bättre. Något vatten finns det inte att tala om, det kommer droppvis och är kallt. Skakande av kylan envisas jag ändå med att ta en dusch. Några minuter senare börjar vattnet bli lite varmare men det kommer fortfarande bara droppar. Jag får ta en raggardusch. Jag skrattar lite för mig själv när jag tänker på att de flesta som läser det här inte vet vad en raggare eller en raggardusch är längre.

Jag blöter ena sidan av handduken, lägger på lite tvål, och tvättar mig över hela kroppen med den. Sedan vänder jag på handduken och torkar av mig med den

torra sidan av den. Isa kan knappt komma upp, han är för stel. Jag knackar på hos Ninson, hon har också sovit med en hel vintermundering på sig. Som tur är var det vinter i Sverige och vi hade på oss vinterjackor när vi flög till det ”varma” Libanon.

Tony Boulos väntar på oss på gården. Vi ska åka och äta frukost, Manaqish, pizza med örter och ost på. Typiskt libanesiskt. Det är ett modernt konditori bara några minuters bilfärd från klostret.

Det ringer på vår gemensamma libanesiska mobil som Isa köpte ett sim-kort till när vi anlände. Det är hans fru som ringer från Norrköping och jag ger luren till honom. Några avlägsna släktingar behöver hjälp, de befinner sig i klostret. Under frukosten avhandlar vi vad som vore bäst att köpa till klostret – eller rättare sagt: till flyktingarna. Ninsons förslag är att försöka åtgärda kylan och köpa värmefläktar eller element. ”I så fall får ni köpa värmefläktar som drivs med gas, elen pallar inte så många element, då kommer allt att krascha”, hävdar Boulos. Ninson säger att hon vill köpa medicin också, det finns ju en läkare på plats och han kan hjälpa till att sortera så att man inte stoppar i sig fel piller.

Känns lite mäktigt att äta varmt bröd med ost på till frukost, men det är det som serveras. När vi ätit klart sätter vi oss i taxin igen och åker mot klostret. Telefonen går varm, det är Ninsons tur. Hennes mamma ringer från Södertälje och undrar om Ninson kan tänka sig att träffa släktingar som flytt från norra Syrien till Libanon, de behöver hjälp.

DET HAR HUNNIT BLI varmt på klostergården, i alla fall i solen. Vi solhungeriga svenskar ställer oss direkt i solen. Det flockas syrier runtomkring oss. Alla vill

berätta sin historia. Alla vill veta om vi kan ta dem med, eller åtminstone hjälpa dem till ett Schengenland. Vi kanske kan prata med den svenska beskickningen? De släktingar, som Isas fru hade ringt om, är en familj med tre flickor under tolv år samt deras föräldrar. De har väntat på smugglare i flera månader. De får nya bud hela tiden. Mannen säger:

”Alla mina vänner som kom samtidigt som vi har smugglats ut, vi har haft maximal otur. De smugglare vi har träffat har varit oprofessionella. Jag vill ju att vi ska smugglas ut direkt med hjälp av falska pass eller visum, jag kan ju knappast ta mig till Sverige den jobbiga smuggelväggen. Det går inte med tre små flickor.”

Hans fru skakar på huvudet, hon vägrar ta den jobbiga vägen, den längre. Hon väntar hellre i Libanon. Och de börjar få ont om pengar, det är dyrt att hyra i andra hand i Beirut. Isa fixar så att de får flytta in i klostret.

En kvinna i övre medelåldern kommer fram till Ninson och visar sina armar. De är täckta av insektsbett. Det går inte ihop med hennes annars välvärdade yttre. Hon är vackert och diskret sminkad, håret är fönat till perfektion och hennes kläder vittnar om ett intresse för mode.

Kvinnan berättar uppgivet att familjen har flyttat från lägenhet till lägenhet och att det i vissa av dem bodde nio personer i ett rum. Betten kommer från väggloss som hon påstår finns i en del av lägenheterna där flyktingar bor. Kvinnan har sex döttrar i Sverige.

Hennes man är den som berättar vad flickorna heter och var de bor i Sverige, han undrar om vi känner dem. En av dem jobbar i en klädbutik i Södertälje. Men ingen av oss känner igen namnet. Stolt säger han att vi kanske känner hans

»

ena svärson: "Han är äkta svensk, etnisk svensk!" Mannen försöker uttala ett typiskt svenskt förnamn och efternamn. Tusentals, om inte tiotusentals, heter likadant i Sverige. Han fortsätter utan att vi hinner ställa några frågor:

"Vi är inga fattiglappar, ni ska inte missförstå, vi har inte flytt fattiga förhållanden, vi har flytt av rädsla. Jag är inte rädd för min egen del, jag har tjänstgjort i armén i många år." Han visar sitt ena ben som är krigsskadat. Vi hinner inte fråga varför han skadades, han har så mycket att berätta.

"Jag skulle aldrig ha lämnat Syrien, om jag hade velat lämna mitt hemland hade jag kunnat göra det för länge sedan. Jag har ju sex döttrar med familjer i Sverige. Men nu måste jag. Jag måste tänka på min tolvåriga dotter. Hon är ett lätt byte för kidnappare. Tre bekanta har fått sina barn kidnappade. I två fall har man betalat enorma lösensummor för att få tillbaka barnen och i ett fall betalade man, men fick sitt barn tillbaka dött."

Hans fru undrar om vi kan fotografera hans ben, om man får se skadan kanske Migrationsverket i Sverige kan utfärda ett uppehållstillstånd. Jag säger att jag visst kan fotografera hans ben men att det inte på något sätt kan bidra till att han får uppehållstillstånd i Sverige när han befinner sig i Libanon.

EN ANNAN MAN VILL också prata om kidnappningar, hans bästa vän har blivit kidnappad eller gripen av statsmakten, det har gått tre veckor och han vet inte om vännen lever.

"I ett krig mellan länder vet man vilka fienden är, här har det blivit kaos. Du vet inte längre vem som är vän och vem som är fiende. Rika har det värst, kriminella väntar på första bästa chans för att kidnappa dem."

Mannen från kvällen innan, han som var så irriterande och avbröt hela tiden när vi var i Boulos kontor, tar Ninson åt sidan. Han väddar till oss att gå upp på deras rum och träffa den sjuke sonen. Motvilligt föl-

jer jag med Ninson upp medan Isa fortsätter försöka ta reda på vad som vore bäst att köpa till flyktingarna i klostret.

Elias låter som en anka. Han är femton år och ser ut som tio. Familjen har flytt från Rasel-Eyn. En stad som helt tömdes på sin kristna befolkning, mer eller mindre över en natt.

"Den så kallade fria armén, rebellerna, eller vad ni väljer att kalla dem i västvärlden, tömde staden på kristna, snart är hela landet tomt på oss." Elias pappa är mycket arg. Hans fru avbryter honom. Det är ju Elias vi har kommit för att träffa.

Rummet är ombonat. Där finns kyl, värmefläkt, garderob och mycket annat som tyder på att de bott länge i klostret.

Elias är jätteglad över att ha fått besök. Han tittar på oss och ler. Försöker säga något men vi förstår inte. Hans mamma och pappa förstår däremot. Han vill berätta om sin nya leksak, ett dataspel. Frun förklarar att Elias är född med fel på strupen, han kunde inte gråta när han kom ut och höll på att kvävas. Han andas genom ett rör i strupen. I Libanon har en svensk läkare som kontaktats av ett sjukhus i Beirut sagt att han kan tänka sig operera Elias. Men av någon konstig anledning har läkaren försvunnit. De får inte tag i honom. De tror att det beror på att man hade en operationstid inbokad men att de inte såg mejlet förrän det var för sent. De befann sig i Aleppo då och internet fungerade dåligt på grund av kriget. Det låter långsökt. Vi lovar att kolla upp det när vi kommer tillbaka till Sverige.

Mannen var en välkänd advokat och hade dessutom ärvt ett jordbruk och var en av de mer välbärgade i sin forna hemstad. Hans hus har sprängts i bitar. "Det är bara väggar, sten. Många jag känner dog ..."

Han blir lite tystare så att inte Elias ska höra: "De var från Libyen och andra länder, några var från Syrien, jag mötte dem själv. Islamister. Hatiska. Nu är Rasel-Eyn tomt, det skedde på bara några dagar. Är det här revolution?" Han blir tyst. Frun vill bjuda oss på te, kaffe eller något annat. Vi

Elias, ett av flyktningbarnen i klostret, behöver en akut operation.

avböjer, hinner inte helt enkelt.

DET ÄR EN SOLIG och vacker dag när vi kör från ett berg till ett annat för att komma till Zahle som ligger 50 kilometer öst om Beirut. Det är verkligen en konst att köra nära kanten hela tiden – och det är en lika stor konst att inte få hjärtat i halsgropen som medresenär.

Nu börjar hungern smyga sig på och vi undrar om det inte är bättre att äta före nästa möte. ”Det finns en vägkrog, här i närheten. Mat som i Beirut kostar hundra dollar kostar här tjugo och smakar mycket bättre”, säger George vår maronitiska chaufför. När Ninson går in är det som en virvelvind snurrar runt huvudet på alla män inne i lokalen. När Isa och jag tittar på männen blir det vindstilla igen.

George hade rätt, maten var mycket god. Det öppna köket bjöd på flera mycket goda grillrätter. Den hembrända Rakin

som han ber mig att smaka är inte sämre den. Synd att vi har bråttom. George får rätt om notan med. Fyra personer äter och dricker sig mätta för exakt tjugo dollar.

Vi kommer fram till Zahle. Staden är nästan helt kristen, hur många människor som bor där varierar, beroende på vem man frågar. Den förste vi frågar svarar att det är 500 000, den andra att det är 100 000 och Wikipedia anger att det är 300 000. I vilket fall som helst så är det en fantastiskt vacker stad. Lite New Orleans i USA, lite Mardin i Turkiet blandat med Amman i Jordanien och Marbella i Spanien.

Vi har glömt att varsko om vårt besök, biskopen Boulos Safar har inte en aning om att vi kommit för att träffa honom. För en stund skrattar vi åt oss själva och vår spontanitet. Jag ber George stanna bilen, vevar ned rutan och frågar en man i trettioårsåldern om han möjligen vet var det sy- »

risk-ortodoxa ärkestiftet finns. Han skrattar och pekar mot en kyrka tjugo meter bort. Elie, som han heter, är själv syrisk-ortodox och blir mycket glad åt att träffa oss. Han ringer upp biskopen och räcker mig luren. Biskopen är på besök hos Patriarken som är här för dialysbehandling, men vill gärna träffa oss. Han ska sätta sig i bilen och är framme i Zahle om en timme.

Elie bjuder in oss i sin butik. Vi får sitta bakom disken. Klockan har blivit 17 på eftermiddagen och det är kyligt. Han har en liten värmefläkt som vi samlas kring bakom disken. Han kokar kaffe och te på en liten gasspis. Elies mamma kommer, hon ska på läkarbesök och tittar förbi. Hon härstammar från Mardin i Turkiet, det gör visst de flesta syrisk-ortodoxa här, rättare sagt från Bnebil, en liten by utanför Mardin. Elie säger att han har hört att de syriska flyktingarna är ungefär hundra familjer. Plötsligt får han ett infall, han envisas med att ta oss till toppen av det ena berget där en Moder Maria-staty står

högst uppe på ett torn. Folk lär fotvandra dit upp.

På vägen upp till bergstoppen häpnar vi över den vackra julsmyckningen. Träd, stolpar och fasader är vackert pyntade.

VI HINNER Knappt komma fram till Moder Maria innan Elie vill ta oss till nästa turistattraktion, men det hinner vi inte med. Biskopen är på plats.

När vi kommer till biskopssätet möts vi av Libanons förre kulturminister som var lika nyfiken på oss som vi på honom. Biskopen tar initiativet till samtalet och säger att om han fick välja så skulle alla kristna som flyr till Libanon få uppehållstillstånd. Ministern säger att det inte är möjligt, att det finns 400 000 palestinier som har varit i landet i flera decennier utan att beviljas uppehållstillstånd.

”Men om syriska flyktingar jobbar här och inte begår några brott så är det ingen som kommer att störa dem”, säger ministern lite generat. Både biskopen och minis-

Butiksägaren Elie i Zahle har just hållt upp te åt oss och har mycket att säga om sin hemstad som han är stolt över.

tern har träffat kristna syriska familjer som har flytt i ren panik.

”Anledningarna skiljer sig från stad till stad om varför och hur de har flytt men gemensamt för dem alla är rädslan för islamister. Och de vittnar alla om repressalier och kidnappningar”, säger biskopen.

Ministern nickar instämmande och lägger till ”Det är viktigt att man inte gör om samma misstag som i Irak, vid ett eventuellt övertagande. Man får inte montera ned armén och infrastrukturen, utan inför ett demokratiskt val måste man ha stabilitet. Det är enda sättet att förhindra att det blir värre.” Ninson undrar hur flyktingar i Zahle har det.

”Här är det tuffare än i Beirut, det är kallare här och elen är mycket dyr”, svarar biskopen. Ministern slutför hans mening: ”Det finns två anledningar till att de har flytt hit: antingen väntar de på smugglare eller ett legalt visum för att ta sig vidare till väst eller så har de kommit hit för att stanna tills det lugnat ned sig i Syrien.”

Ministern och hans följe på tre andra kostymklädda herrar får bråttom till nästa möte. Det är fortfarande jul och det är många andra artighetsbesök som ska göras.

En nunna kommer in med te och vatten till oss. Biskopen berättar att han tidigare var tandläkare och att nunnan har varit allmänläkare. Vi häpnar men visar det inte öppet. Läkaren rör om sockret i teet åt tandläkaren. För att fokusera tillbaka tankarna frågar jag vad kyrkan gör och kan göra för flyktingarna.

Biskopen är ivrig att berätta: ”Vi har inget kloster i Zahle som de kan bo i så för att få koll på flyktingarna har vi bett två präster besöka och registrera dem. Vi vill också föra statistik. En del donatorer från Sverige och USA har skickat pengar som vi bland annat har köpt medicin för. Vi fungerar också som en sorts Arbetsförmedling, vi försöker ordna jobb åt så många som möjligt. Många som har tagit sig hit har släktingar, andra hyr lägenheter. Tre familjer kan bo i tre rum för sjuhundra

dollar i månaden, elen för ett sådant boende går på ungefär 200 dollar. Det blir 900 dollar, 300 dollar per familj, rum och månad.”

Biskopen säger att flyktingarna redan får hjälp av bland andra välgörenhetsorganisationen Worldvision men att UI gärna får betala 200 dollar per boende för elen, det skulle underlätta mycket för flyktingarna.

Biskopen ska äta middag hos en vinodlarfamilj. Han ringer familjen och bjuder med oss tre utan att vi har något att säga till om. En kvart senare blir vi hämtade och lämnade hos familjen. Man, fru och son samt deras hushållerska tar emot oss. Vi blir generade över deras generositet. Det bjuds på över tio olika mezerätter, fattoush och två andra sallader till förrätt. Direkt efter det kommer ajin eller kebbe neje, eller råbiff i bulgur som man skulle beskriva den på svenska. Det är mycket mat. Det är mycket dryck. Köttet till huvudrätten smälter i munnen och desserterna griper tag i oss utan en chans till reträtt.

Sonen i huset studerar i Tyskland och konverserar gärna på både tyska och engelska. Mamman och pappan sträcker lite på sig. Vi är där i ungefär två timmar. Dåsiga av all mat och alla diskussioner tar vi oss till hotellet. Biskopen har bokat in oss på Monte Alberto. Elie hämtar våra väskor som fortfarande finns kvar i hans bil. Vi får dåligt samvete för att inte har umgåtts med honom mer, vilket var meningen.

HANNA KHAYAT, SOM ÄGER hotellet Monte Alberto, tar emot oss. Han beställer in te åt oss. Han är född och uppvuxen i Zahle och har många historier att berätta om staden som han är stolt över. Om flyktingarna vet han också lite eftersom en del av dem hyr rum på hans vandrarhem. Han vill sätta saker och ting i deras rätta kontext och diskuterar därför gärna världspolitik. Efter en timme kan vi knappt hålla ögonen öppna och ber om ursäkt för att kunna gå upp på rummen.

Vi vaknar på hotellet en solig morgon »

den 28 december, till en fantastisk utsikt. Frukosten består av svarta och gröna oliver, grönsaker, honung och sylt – alla produkter från Zahles egna odlingar samt ost från traktens boskapsuppfödare.

Khayat beställer en taxi åt oss. Från bilen ringer jag Syriac League i Beirut. Vi ska besöka min vän Habib Afram, han brukar ha koll på läget. Under färden försöker jag koordinera leveransen av en container som är på väg från Tyskland till Beirut. Jag har lovat mina vänner Abdulmesih Abraham och Aziz Aktas i Augsburg att hjälpa dem med att bilda en mottagarkommitté till tio ton mat och lika mycket i kläder. Containern ska anlända den 7 januari.

På Syriac League som är ett institut för assyrier/syrianer/kaldéer är man mycket glad över containern, den kan ge folk hopp, en känsla av att de inte är bortglömda. Det är ett mycket prydligt kontor med allt från bibliotek med assyriska/syrianska böcker till ett minimuseum med fynd från assyriska utgrävningar i bland andra Mosul i Irak.

En av sekreterarna tar oss till Habib Afram, föreståndaren. Jag säger att jag måste gå på toaletten först. Jag ska just låsa dörren när Ninson ropar på mig. "Du måste komma, kom ut nu." Jag biter ihop och rusar ut. I Aframs kontor sitter en man och gråter. Hans bror har blivit mördad. Och in kommer en äldre kvinna, en flicka i tonåren och ett par i trettioårsåldern. De bär alla svart. Det visar sig att det är familjen till mannen som mördats. Tumult utbryter när vi erbjuder dem våra stolar. Alla gråter och avbryter varandra i ett. Till sist får vi Habib Afram att lugna ned dem så att vi kan försöka få klart för oss vad som har hänt. Jag ber honom låta änkan prata, de andra får vänta.

Hon tar en servett, torkar tårarna, dricker en klunk vatten, andas in och börjar: "Jag är mamma till, må hans själ vara salig ..." Hon blir tyst. Jag ber de andra att inte störa, låter henne ta sin tid. Hon fortsätter: "Min son och min man blev båda brutalt

mördade, skjutna i huvudet av terrorister, islamister". Jag undrar om de hade något otalt med någon i hemstaden Hassake. "Vårt enda brott är att vara kristna".

För en bråkdelens sekund tappar jag fattningen. Det blir för mycket deja vu. Allt känns som en upprepning av intervjuer med kristna från Irak. "Det har börjat igen", tänker jag för mig själv. "Och det här är bara början. Hon såg sin son och man dödas inför hennes ögon."

JAG FÖRSÖKER BYTA NÅGRA ord med dottern, flickan i tonåren, men hon är tyst. Ser mest chockad ut. Rör inte en min. Den andra dottern, i trettioårsåldern och hennes man, är rasande. Säger att omvärlden inte bryr sig om hur det går för kristna, att man tittar på när Syrien töms på dem. Morden på hennes pappa och ende bror är bevis på att det kommer att bli så, säger hon med tårarna rinnande nedför kinderna. Jag försöker ställa några frågor men det går inte.

En man som är på besök från USA och också finns på Aframs kontor vill istället tycka till. Han lägger orden i munnen på de sörjande, vet och kan allt om Syrien fast han inte varit där på många år. Jag utbyter menande blickar med Habib Afram som lyckas få mannen att förstå att vi behöver lyssna på ögonvittnen. Vi får veta att det har skrivits om morden i arabisk press. De mördade heter Abalahad och Yusuf Bashuro.

När familjen har gått, efter att Aframs sekreterare antecknat deras namn och telefonnummer, blir det tyst i rummet. Tystnaden bryts av att en annan sekreterare kommer in med mat till oss. Vi har ingen aptit. För mycket känslor. Afram tvingar i oss maten, säger att det är bland den bästa kebab man kan få i Beirut. I nästa sekund är han igång med en tiominuters monolog om att Syrien snart är tomt på kristna, att Syriac League försöker få de flesta som kommit till Libanon att inte lämna landet, utan att vänta till det har lugnat ned sig i Syrien och sedan återvända.

Änkan kan inte hålla tillbaka tårarna när hon berättar om det brutala mordet på hennes man och son. Flera gånger blir hon tyst, andas in, gråter en skvätt till och fortsätter sedan berätta.

”Vi vill självklart inte ha ett homogent muslimskt Mellanöstern men när vi träffar personer som änkan nyss så kan vi inte annat än hjälpa henne med det hon ber om, nämligen att ansöka om visum till Tyskland. ”Ni hörde ju varför hon var här, hon är inte fattig, hon behöver inte mat eller pengar. Hon vill ut ur Mellanöstern, hon tror inte att Syrien kommer att bli bättre, bara sämre. Hon vill ha ut resten av sin familj till Europa. Vi ska följa med dem till tyska ambassaden efter helgerna. De utfärdar visum för kristna från Syrien.”

Afram har börjat bygga en databas på kristna från Syrien som flytt till Libanon. Han vill ha vittnesuppgifter samlade på en plats. Hans ena assistent Jibran Kally säger att Libanon inte kommer att deportera några syrier, de kommer att kunna stanna och jobba men inte få några papper. Kally påstår att han har kontakter på flera ambassader och hjälper dem som han vet inte

kan återvända till Syrien på mycket länge. Det är han som ska hjälpa änkan vi träffade att kontakta den tyska ambassaden.

Han är dock lite besviken på Tyskland som delar på familjerna. Om föräldrar med två barn till exempel ansöker om att få komma till Tyskland så får en förälder och ett barn visum till landet, de andra får stanna i Libanon. ”På det sättet försöker tyskarna att dela på familjerna så att de återvänder när det blivit fred i Syrien”, hävdar Kally. Habib Afram får bråttom till ett annat sedan länge inbokat möte. Innan han går lovar han att hjälpa till med organiseringen av containern från Tyskland.

UTAN ATT VI VET ordet av sitter vi i Kallys bil, han har fått i uppgift att köra oss. Första anhalten är den assyrisk/syrianska föreningen i Beirut. Undervåningen är en sorts café som serverar meze- och grillrätter. Övervåningen är kontor och konferens- »

rum. Det är eftermiddag och ”fortfarande tidigt”. På kvällarna är det fullt här, enligt de två unga män som serverar oss kaffe. Men nu, tidig eftermiddag, är det fortfarande ganska tomt. Ett tiotal personer sitter på uteserveringen, alla är män som flytt från Syrien.

När Kally berättar att jag är journalist kastar de sig över mig. De är upprörda. Högljudda. De vill veta varför medier snedvrider rapporteringen från Syrien. Tre av dem sätter sig ned för att prata med mig – i lugn och ro. Det de är ilska över är att man inte berättar ”sanningen” om Den fria syriska armén. Syrierna anser att regimen oskyldigt anklagas för illdåd medan motparten som, enligt de tre syrierna, plundrar, kidnappar, våldtar och mördar skönmålas i västerländska och vissa arabiska medier. Man är till exempel mycket arg på den amerikanska tv-kanalen CNN och qatariska al-Jazeera.

Jag söker Ninson och Isa med ögonen. Hon läser och svarar på ett mejl i ett hörn inne i lokalen. Isa är försvunnen. Tänkte att någon av dem skulle fotografera. När jag plockar upp kameran kommer jag på att Isa skulle försöka hitta platsen här i Beirut där han föddes och bodde under sina första levnadsår. Jag får klara mig själv.

De tre flyktingarna pratar i mun på varandra, när den ene börjar avbryter den andre medan den tredje försöker överrösta dem. Känslorna svallar. Jibran Kally hjälper mig att lugna ned dem. Vi beställer te och kaffe med sötsaker och pratar lite om Libanon innan en av dem bestämmer sig för att prata först.

Han är i trettioårsåldern och har flytt från staden Deyr ul-Zur i nordöstra delen av Syrien. Enligt honom är staden numera jämnad med marken och området har övertagits av Den fria syriska armén.

”Det började några månader innan den så kallade fria armén tog över staden, alltså innan kriminella kidnappat revolutionen. Först sprängdes en del av vårt hus, vi sprang till militären och skyddsrummet. Det lugnade ned sig och vi återvände hem. Redan dagen efter kände jag mig bevakad, som om någon följde efter mig. Jag skakade av mig känslan och sade till mig själv att det är naturligt att jag är paranoid.

Några dagar senare kom fem maskerade män till min guldsmedsbutik. Tre vaktade utanför och två gick in. De riktade pistoler mot våra huvuden och fick med sig tjugo kilo guld. Det var klockan åtta på morgonen och alla på gatan såg vad som hände men ingen ingrep. Jag gjorde en anmälan

som jag inte trodde skulle leda någonstans. Vi hade kamera-bevakning, både inne i butiken och ute på gatan. Myndigheterna hade också bevakning av gatan och av en parkeringsplats. En av bilarna,

en Suzuki, brukade stå där – punktligt – mellan åtta på morgonen och sex på kvällen. Just den här dagen försvann bilen från parkeringsplatsen redan klockan 9 på morgonen.

Detta väckte misstankar hos polisen. De åkte hem till honom. Det svinet var själv kristen men sålde mig till islamister hos den så kallade fria armén. Man hittade tre kilo guld i hans tv-apparat. Han golade på två andra, två släktingar. De greps också. Men resten av guldets och de två andra rånarna, muslimerna som är medlemmar av islamistgänget, var som bortblåsta.”

En av de andra flyktingarna känner att han måste avbryta fast vi har kommit överens om att han inte ska göra det.

”I delar av Syrien kan en kristen idag inte längre anmäla oförrätter och brott. Vi

” I delar av Syrien kan en kristen idag inte längre anmäla oförrätter och brott. Vi är som gisslan av den ökande islamismen medan omvärlden ser på eller vänder bort ansiktet.

är som gisslan av den ökande islamismen medan omvärlden ser på eller vänder bort ansiktet. Det räcker med att du är kristen för att du ska vara måltavla.” De andra två nickar instämmande. Den före detta guldbutiksinnehavaren fortsätter:

”I juni tog rebellerna över Deyr ul-Zur, vi flydde i panik. In i det sista trodde vi att regimen skulle lyckas skydda oss men till sist förlorades den kontrollen över staden helt. Vi flydde hals över huvud till Hassake. Den 15 november drabbades staden av samma öde som vår egen. Då bestämde vi oss för att lämna landet med buss.”

Den tredje mannen, han som inte har avbrutit än, kan inte hålla sig längre ”Du måste förstå att det här är medvetet, att man vill tömma Syrien på alla icke-muslimer medan ni i väst hejar på. Det är som om USA och andra länder har blivit blinda eller rättare sagt galna. Vill man verkligen ha en islamistisk stat istället för Assad-regimen? Är det bättre?”

ISA HAR KOMMIT TILLBAKA, han har hittat någon som senare kommer att hjälpa honom finna sitt barndomshem. Han tar en stol och sätter sig. Innan han hinner säga något är det min tur att avbryta alla. Jag säger att jag vill höra hur bussfärden till Libanon var. Guldbutiksinnehavaren fortsätter sin historia.

Min telefon ringer och jag ber honom vänta medan jag svarar. Det är släktingar till mig i Syrien, de har hört att jag är i Libanon och undrar om jag kan kolla med smugglare om det stämmer att man lätt kan ta sig ut ur landet med hjälp av svenska pass och 7 000 dollar. De har varken el, vatten, bröd eller jobb. Det är ett syskonpar, en syster och hennes lillebror. Han är rädd för att systemen ska bli kidnappad. Han säger att kvinnor generellt - och kristna i synnerhet - har blivit lätta byten för kriminella män. Han får mig att lova att kolla med smugglare och återkomma.

Guldbutiksinnehavaren har hunnit gå på toaletten och sätter sig ned, tänder en cigarett och fortsätter: ”Bussfärden var

ganska händelselös men det var för att det inte fanns alawiter eller soldater på bussen. Jesh al’hur, den så kallade fria syriska armén, stoppade bussen och gick igenom den, det var riktigt läskigt. De skrek efter alawiter och soldater, alltså personer som tillhör samma religiösa muslimska gren som presidenten Bashar eller som tillhör hans armé. Skulle det finnas sådana så skulle de bli mördade på plats. Som tur var, så var vår buss fri från sådana.

Det blev ju extra svettigt när man som jag hade två små barn och fru med i bussen. De kunde ju ha tagit min fru, det har hänt i andra bussar.”

En av de andra höjer sin röst som för att poängtera att han har något viktigt att tillägga: ”I den buss som jag kom i fanns det en baathist, alltså en person som har varit medlem i Bashars politiska parti. Fråga mig inte hur, men på något vis kände rebellerna som stoppade vår buss till det. De tog ut honom och sköt honom i huvudet.”

Guldbutiksinnehavaren vill fortsätta sin historia. ”Jag skulle helst av allt vilja ta min familj till Frankrike, jag kan språket eftersom jag studerade där i två år. Vi måste ut snart, hyrorna stiger mycket på sommaren här i Beirut. Vi är två familjer som har betalat 2 800 dollar för två rum. Alltså 1 400 dollar var. Jag menar för sex månader. Det blir drygt 233 dollar i månaden för varje familj. På sommaren kan det kosta det dubbla.”

Isa och Ninson är med igen. Efter att de har presenterat sig avslöjar guldbutiksinnehavaren att han har varit i kontakt med en konsult, en person som hittar lösningar.

”Han är en av många konsulter här i Beirut som hittar lösningar. Antingen fixar han ett visum på någon ambassad eller så låter han oss komma i kontakt med de bästa smugglarna där smuggelvägen inte är för lång och farlig. Om han fixar visum, vilket är det enklaste för oss så klart, kommer det att kosta 10 000 dollar per person. Han har hjälpt andra vi känner. Vi har tur som har hittat honom, han ordnar så att man kan hämta visumet direkt på en ambassad. »

Ninson och Isa med Fader Emanuel Youkhana som tar emot oss fast han just har opererat hjärtat. Han och de andra prästerna i hans församling är mycket oroliga för de kristnas framtid i Syrien.

Det är inget oäkta. Andra konsulter påstår att visumen är äkta men ljuger och så åker man dit redan på flygplatsen i Beirut.

Det finns personer som till och med har falska visitkort där det står att de jobbar på en europeisk ambassad. När de har fått pengarna försvinner de. Åtminstone för ett tag. När de kommer tillbaka hittar de på värsta lögnerna om att de har åkt fast, att man kommit på dem och en massa annat skitsnack. Hade jag varit singel hade jag inte väntat utan tagit vilken väg som helst, men det går inte med fru och barn.”

En av anledningarna till att han hellre väntar än tar de längre vägarna är att hans kusin med familj råkade riktigt illa ut när de lämnade Turkiet i gummibåt i riktning mot Grekland. De skulle vara i Aten i högst en vecka hade man sagt dem, men det blev över två månader. Dessutom lyckades smugglarna bara smuggla ut tre av fyra personer. Den fjärde, en ung man,

greps och fängslades på gränsen till Make-donien.

NU HAR ÄNNU FYRA flyktingar anslutit sig, sammanlagt är de sju. Ninson och Isa är som bortblåsta igen. De förbereder Ungdomsinitiativets välgörenhetsprojekt.

En av de nya syriska flyktingarna vid bordet hävdar att smuggling till Europa i början av kriget i Syrien kostade 7 000 dollar men nu är kostnaden uppe i 20 000 dollar. ”Ja, men vad är alternativet? Det finns ingen framtid för kristna i Syrien, i alla fall inte i alla delar av landet. Det enda vi vill ha är skydd för våra barn. Vi vill att de ska växa upp i trygghet, det kommer de aldrig göra i Syrien, inte längre.” En annan av männen säger att han ska till ett afrikanskt land redan morgonen därpå, därifrån ska smugglaren ta honom till Tyskland.

Isa och Ninson nickar åt mig att det är dags att gå, vi måste få oss något att äta

och fortsätta jobba med biståndet. En av flyktingarna tar försiktigt tag i min arm. ”Jag ska enkelt förklara för dig hur det ser ut i Syrien. Två män från en stark arabisk stam bestämde sig en dag för att ockupera våra åkrar, bara så där. När jag gick till polisen för att anmäla det, sade de åt mig att det inte finns något att göra.

Polischefen var mycket tydlig med att de inte tänkte agera, de ville nämligen inte att den arabiska stammen skulle vända sig mot regimen. Polisen var glada så länge de kunde behålla stammen på sin sida, alltså att man från stammens sida inte skulle börja sympatisera med någon oppositionell grupp.

Nu undrar du kanske varför jag berättar det här för dig? Av två anledningar. Ett: vi kristna har inget skydd, ingen egen milis och är som du har hört många gånger tidigare idag mycket lätta måltavlor. Två: kriget beror inte på politik, inte enbart, det beror på makt- och pengabegär.” Han vänder sig mot Ninson och Isa: ”Och nu har vi blivit handelsvara för cyniska smugglare. Men hellre det än som min systerson som kidnappades för några veckor sedan och är försvunnen.” Ninson vill att han ska utveckla det hela.

”Den första smugglaren jag träffade var en kristen, en släkting, som är bosatt i Sverige sedan många år. Han ledde oss till en vän till honom här i Libanon. På dörren till kontoret fanns en EU-skylt. Vi fick visitkort som imponerade på oss. Några dagar senare var jag 4 000 dollar fattigare men hade fått ett franskt visum i mitt pass och en flygbiljett till Paris. Resten, 9 000 dollar, skulle jag betala när jag kom fram till Sverige. Det var nämligen meningen att de, efter att jag hade landat i Paris, skulle ta mig bilvägen till Södertälje.

Men jag åkte fast redan på flygplatsen här i Beirut. Om det inte hade varit för den syrisk-katolske patriarken som kom till häktet och fick oss frigivna hade jag kanske fortfarande suttit där. Han fick ut mig och fyra till mot borgen, nu söker jag en advokat i väntan på rättegång. Släkting-

en från Sverige är som bortblåst. Han har till och med stängt av sin mobil eller bytt nummer. Fast i ärlighetens namn handlade det också om otur, tre andra som hade sådana falska visum är nu i Europa.”

NÄSTA ANHALT ÄR ISAS barndomshem i stadsdelen Saad al-Bsheriye. Huset är inte så enkelt att hitta, Isa snurrar runt bland butikerna tills en frisör känner igen Isas pappas namn. Kramkalas. Isa blir helt till sig och rusar upp för trapporna till femte våningen där han bodde som barn. Ninson står utanför bilen och pratar i telefon med representanter från UI:s styrelse om hur biståndet bäst ska fördelas. Vi har en lång kväll framför oss. Jag somnar i bilen.

Jibran Kally väcker mig när Isa kommer tillbaka, lite lätt rörd. Han fick komma in i lägenheten, flera personer minns dessutom hans familj. Om och om igen berättar han hur gästvänliga de som bor i lägenheten var, att världen är liten, det visar sig att Tony Boulos syster var en av grannarna.

Tio minuter senare står vi utanför en av Beiruts mest populära fast food-restaurant. Det finns tjugo sittplatser inne och tjugo ute. Kön till själva kassan är lång men kön till att få ett bord är nästan längre. Jag ser ett ledigt bord och slänger min jacka på en av stolarna. Kebaben är fantastisk, så även falafeln och de stekta grönsakerna. Men vi skulle ha valt en annan restaurang, det tog över en halvtimme innan vi fick maten. Det vi inte kände till var att de också hade telefonbeställningar att hantera. När vi väl ätit var vi mätta och belåtna och kunde fortsätta jobba.

PÅ KVÄLLEN TRÄFFADE VI tre präster från Österns assyriska kyrka. En av dem, fader Emanuel Youkhana, har i många år jobbat med bistånd. Han bor egentligen i Tyskland och vi har träffats på olika konferenser om minoriteternas framtid i Mellanöstern. Han blev glad över att se oss. Fastän han var nyopererad tog han emot oss i kyrkan.

Han var tacksam över att bli erbjuden »

en plats i kommittén som ska ansvara för fördelningen av mat, kläder och annat som skulle anlånda från Tyskland. Han presenterade oss för två andra präster som skulle sköta det praktiska, alltså mat till medlemmar från deras kyrka som flytt från Syrien. Själv hade han fortfarande för mycket att göra i Irak – och hade nyss opererat hjärtat.

Utanför kyrkan väntade Ashur Gewargis från Assyrian Movement Party. Även han blev glad över att få delta i utdelningen av medel till flyktingarna från Syrien. Inför vårt möte hade han registrerat ett fyrtiotal familjer som var i stort behov av hjälp. Gewargis är mycket insatt i vårt folks situation över hela Mellanöstern och ger oss ett bredare perspektiv.

Vi hinner tyvärr inte tillbringa mycket tid med honom, en ung kvinna i tjugårsåldern och hennes släktingar väntar på oss hos den assyrisk/syrianska föreningen. När vi kommer dit beställer vi te och kakor, vi är trötta och behöver energi. Kvinnan och hennes bror väntar på att släktingar ska skicka pass som tillhör personer som liknar dem. På det sättet kanske de kan ta sig från Libanon till Sverige.

De vill till Södertälje där de har släktingar och före detta grannar. Helst av allt hade de velat stanna i Libanon och jobba för att försörja sig tills det lugnat ned sig i Syrien, men de har gett upp hoppet om lugn i landet.

Brodern: "Vi kan ju alltid återvända från Sverige när det lugnat ned sig men här finns det varken jobb eller hopp om uppehållstillstånd." Vi får lära oss att man kan hämta ett pass från Europa och få en fejkad inresestämpel. Någon annan åker in med passen och betalar för en fejkad inresestämpel i de passen som är ämnade

för flyktingarna som man ska ta med sig tillbaka till Europa.

DET ÄR TREDJE NATTEN och vi behöver verkligen sömnen, eller åtminstone lite vila. Isa ringer biskop George Saliba. Han ska visst till S:t Gabriels kloster. Vi bestämmer oss för att också åka dit, det är lika bra att köpa det som behöver köpas för att rusta upp klostret.

När vi kommer dit har klockan hunnit bli nio på kvällen. Biskopen anländer minuterna efter oss. Folk samlas kring honom, han ler, pussar dem på kind och panna. Vi går in i klostrets stora sal. Många gör oss sällskap.

En dam sätter sig bredvid mig och visar mig sina armar. Hon har någon sorts utslag. Hon berättar att det är vägglöss, hon och hennes man har tvingats bo i skabbiga lägenheter innan de äntligen hamnade här.

Biskopen inleder mötet, han ber

Boulos och andra ansvariga för klostret komma och sätta sig bredvid honom, Isa, Ninson och mig. Han vill att de ska berätta för oss vad som mest behövs i klostret. Men så kommer han på sig själv och ställer en fråga rakt ut i luften till flyktingarna. Vad anser de vara nödvändigast? Många har åsikter. Efter anteckningar och efter noga övervägande med både klosterledningen och flyktingarna kommer vi fram till: sex tvättmaskiner, fyra fuktrenare, femtio varmluftsfläktar med tillhörande gas för några månader, femtio sängar med madrasser, täcken, kuddar och sängkläder.

Ninson går och hämtar läkaren, den unge man som bara hade ett halvår kvar innan han skulle få sin läkarlegitimation. Hon vill tillsammans med honom skriva en lista på nödvändig medicin som hon också vill köpa. Några av kvinnorna gör

// Vi vill inte att de ska lämna landet men vi kan inte säga åt dem att inte göra det. Det viktiga är att de lever i fred och att Gud är med dem vad de än bestämmer sig för.

Isa i färd med att kyssa
Hans Helighet Ignatius
Zakka I Iwas hand.

dessutom en lista på apparater, bestick och annat som behövs i köken.

Elias pappa stoppar oss i dörren. Han undrar om vi har hört något från Sverige om läkaren. Jag svarar att vi har försökt få tag på honom utan resultat och lovar att vi ska fortsätta söka honom. När vi sätter oss i bilen pustar Ninson ut: "Gud vad skönt, nu har vi något att utgå ifrån när det gäller vad vi ska göra av pengarna från galan".

Utanför vårt hotell, Promenade, står en artist från Syrien. Han har något viktigt att berätta och har väntat på oss. Vi sätter oss i lobbyn. "Snälla, jag har hört att ni är delaktiga i välgörenhet till Syrien. Jag är från Qamishli, det vi behöver där är skottsäkra västar och vapen för att försvara oss. Vi är ett hundratal unga män som är beredda att bilda en säkerhetsmilis. Vi tänker inte kriga men skydda de våra. Vi är medvetna om att vi inte kan skydda oss mot bomber och missiler men vi kan, om vi får vapen, värja oss mot den närmaste faran. Vi kan

skydda kristna familjer mot inbrott, rån, kidnappningar, våldtäkter och misshandel." När han har gått är vi mållösa igen. Vad finns att säga?

Innan vi går och lägger oss samlas vi i mitt hotellrum för att planera de två återstående dagarna. Vi får knappt något gjort, Isa jagar mygg, Ninson mejlar och jag somnar nästan. Vi beställer smörgåsar. Mycket torra sådana visar det sig, men vi får i oss dem. Någon timme senare har de andra lämnat rummet och mitt enda sällskap är nu myggen som vägrar låta mig somna om. Det blir inte mycket till sömn denna natt heller.

DET ÄR NU LÖRDAG den 29 december 2012. Ninson har ringt biskop Michael Shemon. Hon har bokat tid för en träff med Hans Helighet Ignatius Zakka I Iwas, patriark av den syrisk-ortodoxa kyrkan. Det är ungefär en timmes bilfärd dit, berättar Jibra Kally. Jag blundar och somnar »

igen, en timmes sömn. Perfekt.

Bilen stannar och jag vaknar och ser tre mycket fina byggnader. Vi går in och möts av en leende nunna och sedan en till. De visar oss runt lite innan medan vi väntar på patriarken. Allt är nytt, standarden är hög och köksmaskinerna är av samma klass som på de bästa restaurangerna.

”Det här är huvudbyggnaden. Sedan finns det ett barnhem, ett äldreboende och det byggs flera nya byggnader”. Nunnan är mycket stolt över det som biskop Michael Shemon har åstadkommit. Byggnaderna ligger högst uppe på ett berg, inramade av allehanda fruktträd. En munk säger att patriarken är på väg.

Vi går in i ett rum möblerat med stolar klädda med mörkröd sammet. Han körs fram i rullstol. Två munkar och en ung man från Turabdin i Turkiet som assisterar patriarken följer med efter oss in i rummet.

Patriarken är svag och de vill att vi ska fatta oss kort, femton minuter. Det blir fyrtiofem. Patriarken är ledsen, rädd och trött och vill prata ut om situationen i Syrien. Han är tacksam för den hjälp som flyktingarna får och önskar att den fortsätter. Med blicken riktad mot Ninson säger han:

”Ett mynt från en av er är värt tusen från en främling. Ungdomsinitiativet och ärkebiskop Abdulahad Shabo har gjort något mycket vackert och heligt. Vi måste hjälpa våra flyktingar oavsett var de hamnar.”

Jag frågar om framtiden för kristna i Syrien. ”Vi vill inte att de ska lämna landet men vi kan inte säga åt dem att inte göra det. Det viktiga är att de lever i fred och att Gud är med dem vad de än bestämmer sig för.” Patriarken vill också tacka de tre syrisk-ortodoxa kyrkorna, den grekisk-ortodoxa kyrkan och den assyriska förening som tillsammans med Caritas i

Tyskland är ansvariga för containrar som ska komma till Beirut.

Som om han läst mina tankar går han vidare. ”Det är klart att vi inte önskar att vårt folk ska bli främlingar och spridas i länder över hela världen långt borta härifrån. Vi vill inte heller att de mals ned i asylsystem eller är med om ohyggliga saker under smugglingen. Men det viktigaste är att de får leva i frihet.” Sedan vänder han sig mot Ninson och Isa igen.

”Vi är en kropp, en själ och er vilja att hjälpa gör att jag känner glädje i all smärta.” Han svarar ungefär likadant på alla frågor, inga politiska svar och åter-

kommer hela tiden till fred och kärlek. Han lämnar rummet och vi undrar om vi någonsin kommer att se honom igen. Han är sjuk, trött och gammal. Två dagar i veckan genomgår han dialys på grund av problem med njurarna.

” Vi får ständigt mejl där folk vill veta varför vi inte gör något åt att Syrien töms på sin kristna minoritet. Andra svär åt oss. Det är mycket hårda tider. Man lämnar allt man har och flyr.

BISKOP MICHAEL SHEMON TAR över, vi får en halvtimmes guidning på äldreboendet och barnhemmet. Det är ombonat, tyg i varma färger blandat med moderna möbler i skandinavisk stil. Åldringarna blir mycket glada åt vårt besök och vi stannar och pratar lite med var och en av dem.

Själv blir jag glad åt att träffa den numera pensionerade biskopen Afram Aboudi som jag i tonåren hade mycket att göra med när han var vår religiösa ledare i Södertälje. Till en början känner han inte igen mig, men när jag berättar om min pappa frisören och att han gått bort glimtar det till. Biskopen säger sig minnas honom. Vad liten han ser ut i förhållande till hans storhetsdagar i Södertälje, tänker jag. Men så börjar han ju närma sig de nittio.

Biskop Michael Shemon är stolt, mycket stolt, över sitt byggnadsverk. Han är också

tacksam mot Barnabus Fund, en kristen organisation vars pengar har använts till en del av byggnaderna.

När vi ska åka därifrån kommer de båda munkarna och studenten, som var med patriarken, i en Mercedes-klassiker från slutet av sextiotalet. De frågar om jag vill ta mig en tur. Jag sätter mig i bilen och kör runt ett tag. Vad häftigt det ändå var med de gamla styrena, skön bil. Vi får oss ett gott skrott.

NÄR VI KOMMER TILL Beirut hinner vi med ett besök på Burger King innan nästa besök hos nästa biskop. Jibran Kally känner några flyktingar som kommer in i hamburgerrestaurangen.

Jag pratar med dem på vårt språk. En av dem, en kvinna i trettioårsåldern, har fått visum till Tyskland, men hon får bara ta med ett av de tre barnen och hennes man fick avslag, han fick alltså inget visum. Hon frågar oss vad vi tycker. Ska hon åka eller inte? Vad har hon för val? Människo-smugglare?

Hon bestämmer sig för att åka. "Barnen är trötta på att vara inne hela tiden, vi hyr en lägenhet i närheten och jag tänkte att de skulle få andas lite luft och se andra människor därför tog jag med dem hit till restaurangen", säger hon försynt.

Senare på kvällen kör vi uppför en backe i centrala Beirut till S:t Aframs syrisk-ortodoxa kyrka. Biskopen sitter, precis som biskopen i Zahle, på sin tron när vi kommer in i rummet. Och självklart har han betjänter som svansar runt. Vi bjuds på sötsaker och te.

"Så roligt med fint besök från Sverige! Ni gör ett viktigt arbete." Vi är mer intresserade av hans arbete. Vad gör han?

"Vi får ständigt mejl där folk vill veta varför vi inte gör något åt att Syrien töms på sin kristna minoritet. Andra svär åt oss. Det är mycket hårda tider. Man lämnar allt man har och flyr. Vi kan varken be dem stanna eller fly, vi kan bara be för deras bästa. De som kommer hit till Libanon har släktingar och vänner de kan bo hos i vän-

tan på att få visum eller smugglas. Många har hamnat i fängelse när de har misslyckats med att ta sig ut ur landet. Då betalar vi borgen för dem så att de slipper sitta i häkte. De är ju inte direkt kriminella, de vill bara fly till frihet och trygghet."

Ännu en gång frågar jag varför människorna från Syrien inte stannar i Libanon. "Vi vill att de ska stanna här men de behöver sysselsättning, arbete. Jag vill att alla organisationer, kyrkor och andra institutioner ska samlas så att vi tillsammans kan hitta en lösning och att vi kan samarbeta med den libanesiska regeringen. Inte bara ge dem fisk, det är en kortsiktig lösning. Vi måste ge dem spön att fiska med." Han vill alltså hitta arbeten åt flyktingarna. Han får fler besökare, vi ställer oss upp för att gå. "Hoppas att er hjälp också når Syrien, vi gör vad vi kan här så länge."

KALLY KÄNNER EN APOTEKARE och kör till apoteket. Ninson vill köpa medicinen som finns på listan som hon och läkaren i klostret har skrivit. Det blir en imponerande stor kartong för det ringa priset av 285 dollar. Apotekaren har lagt till lite extra medicin, han vill också bidra på sitt sätt.

Senare på kvällen envisas Habib Afram med att ta oss till en finare restaurang. Hans fru Elsy Abi Assi, nyhetsankare på al-Jazeera, är med. Samtalet handlar om högt och lågt. Allt från internationell politik, människosmuggling, präster och korruption, kristnas framtid i Mellanöstern och norra Afrika till skvaller om kändisar.

Detta till sushi av bra kvalitet. En man kommer fram till Habib Afram, hälsar artigt och tackar för Habibs inlägg i en tv-debatt. En massa bitar rå fisk och flera olika sorters chokladdesserter senare är vi färdiga för sängen.

DET ÄR DEN 30 december, söndag morgon och vår sista dag i Libanon. Vi är medvetna om att vi borde gå i någon av kyrkorna men finner ingen tid. In i det sista är det mycket som ska hinnas med. Vi måste bland annat kolla med Tony Boulos när »

Hjälpen från UI anländer till klostret i en karavan av små lastbilar.

diskmaskinerna och allt det andra vi har beställt ska levereras. Vi måste också köra dit medicinen.

Men innan dess ska vi träffa ytterligare en person. Vi har bokat möte med Hans Helighet Ignatius Ephrem Josef III, den syrisk-katolske patriarken. Han har tidigare uttalat sig hårt mot EU som han tycker borde göra mer för att stoppa den kristna flykten från Mellanöstern.

"Vi har 300 familjer som har flytt från Syrien och så har vi ju de kristna irakierna som flydde för några år sedan och som fortfarande fortsätter komma. De flesta bor i lägenheter, vi försöker hjälpa dem i den mån vi kan. Det finns ju inga flyktingläger här. Två, tre familjer bor i varje lägenhet om två till tre rum. Men det är ont om lägenheter. Därför har vi gjort om en skola till flyktingboende."

Patriarken berättar hårresande historier om hur människor han har träffat har lämnat städer som Aleppo och Homs. Samma

historier som vi har hört tidigare. Om och om igen.

"Det sker en stor exodus i det tysta, det har skett de senaste decennierna och intensifieras nu. Vi uppmanar våra medlemmar att inte lämna Mellanöstern men vi kan inte tvinga kvar dem."

Ninso undrar om syrisk-katolska kyrkan har registrerat syrisk flyktingar. "Det är inte så enkelt. Många vägrar låta sig registreras, de vill hem till Syrien och väntar på att det ska lugna ner sig. Från början var det ju den högre socialklassen som kom, sedan mellanklassen och nu den lägre. Vi hjälper dem humanitärt; politiskt kan vi inte göra något. Vi kan inte ens göra ett uttalande, vi vill inte skada dem som finns kvar i Syrien. Det vi hoppas på nu är att kriget inte ska förvärras. Vi försöker få omvärlden att förstå att ingen tjänar på något sådant. Men västvärlden vill inte lyssna, de verkar bara vara intresserade av att störta regimen med våld."

När vi lämnat honom bestämmer sig Ninson och Isa för att rusta upp skolan Madrasat sajadat al-bhsara som ska fungera som flyktingboende. ”Vi köper sängar och annat så att de kan sova gott. Kanske värmefläktar. Vi ringer och frågar vad som är mest nödvändigt.”

EN TIMME SENARE ÅKER vi mot S:t Gabriel-klostret i Ajaltoun. Kally ser lastbilar komma med det som Tony Boulos beställt och kör efter dem. Det är en glädjens stund. Två lastbilar är redan framme och fler är på väg. Isa och jag ber flyktingarna och de klosteranställda om hjälp medan Boulos och Ninson bockar av det som bärs ner från flaken.

Elias pappa kommer än en gång fram till oss. Ninson har ett positivt besked att ge till honom: ”På väg till klostret fick jag tag i läkaren som är villig att träffa mig i Sverige och diskutera en eventuell operation”. Elias mamma och pappa blir tårögda. Vi också.

Några timmar senare samlar Ninson flyktingar och klosteransvariga till ett stort möte och berättar om hjälpen. Vi ber dem sätta upp regler. Tvättar man i en tvättmaskin måste den göras ren efteråt, likaså köksutrustning och annat som bidragsgivare i Sverige via UI skänkt pengar till, så att det förvaltas på bästa sätt.

Det är mycket känslor. Många kommer fram och tackar. Det blir ännu mer tårar när de får veta att en hel container med mat och kläder är på väg till Beirut. Ninson berättar också att läkaren fått en hel kartong med mediciner som de kan be honom om. Isa pekar på klockan, det är som sagt ett späckt schema nästa möte står för dörren.

Vi är framme vid gallerian klockan två på eftermiddagen. Habib Afram med familj är där och intar sin brunch. Från klostret och flyktingar till ett varuhus med många kända designers. Från arabiskt kaffe i små minikoppar till kaffe latte i stora glas. Libanon i ett nötskal.

Tvättmaskiner, sängar, madrasser, medicin och annat anländer till klostret och man hjälps åt att bära in. Ninson och Isa går runt med Tony Boulos och bockar av varorna från orderbekräftelserna.

Ninson ger Afram pengar som vi har kommit överens med biskop Boulos Safar i Zahle ska gå till hyror för tjugo familjer, de mest behövande, under de två återstående månaderna av vintern.

Före nästa möte hinner vi också gå igenom listan på personer som bör sitta med i kommittén för att organisera hanteringen av innehållet av containrarna som är på väg från Tyskland. Det viktigaste är att en representant för den kaldeisk-katolska kyrkan sitter med, har man meddelat från Tyskland. Afram känner ordföranden för den kyrkan i Beirut och säger att det inte kommer att bli några problem. Jag ringer upp Abdulmesih Abraham och säger att vi har ett möte kvar och det är med den evangeliske pastorn Nebil Mamarbasi.

KLOCKAN 16.00 ÄR VI vid Mamarbasis kontor. Det ligger i direkt anslutning till regeringsbyggnaden. Han är tacksam för erbjudandet om att sitta med i kommittén, att man i Tyskland har tänkt på att överskrida kyrkotillhörigheter. Afram och Mamarbasi sitter i en annan kommitté som har bildats för kristna i Libanon. Den maronitiska patriarken, Hans Helighet Mar Nasrallah Boutros Sfeir, är ordförande för den kommittén.

”Vi har som uppgift att undersöka vad varje kyrka gör och tänker göra för flyktingar. Utifrån vår undersökning ska sedan en rapport skrivas och lämnas till den libanesiska regeringen. Vi har funnits i två år och förbereder en stor konferens under nästa vår”, berättar Afram, och Mamarbasi nickar instämmande.

Mamarbasi säger att antalet syriska flyktingar officiellt är 170 000 och att man inte vet hur många av dem som är kristna. Sedan vet man ju inte heller hur många som inte är registrerade. Om varje kyrka åtar sig att registrera medlemmar kan man få en ganska god överblick.

Afram och Mamarbasi lär oss att det finns tolv olika större kyrkotillhörigheter i Libanon, sex katolska och sex andra större, så som de ortodoxa.

”Varje kyrka har dessutom sin egen frivilligorganisation. Armenierna till exempel har lång erfarenhet av välgörehetsarbete och kan dela med sig av sin kunskap”, säger Mamarbasi och menar att man därför behöver organisera biståndet. Alla kan bidra med något. Afram utvecklar resonemanget med att det viktigast som han ser det är en databas med information om varje flykting.

”Vem är han/hon? Var har de flytt ifrån? Vad har de behov av? Hur bor de i Libanon? Det blir avsevärt enklare att hjälpa när vi har koll.”

Klockan har hunnit bli 16.40. Vi kommer ut ur den ståtliga byggnad som Mamarbasis kyrka förvaltar och möts av det första muslimska böneutropet. Vi blir åter medvetna om det komplexa Libanon. Vi har ju varit på den kristna sidan hela tiden.

Afram kör oss till Beiruts centrum. På restaurang Pauls äter vi sallad och lax för att sedan skynda till nästa möte.

KVART ÖVER SEX TRÄFFAR vi ärkebiskop George Saliba, han är mycket glad i dag. Det som vi, eller rättare sagt donatorer i Sverige, har gjort i klostret var välbehövligt, säger han. Men han är trött. Han orkar snart inte med alla rykten som sprids om honom, samtidigt som han försöker göra sitt bästa. Han är en trött och sjuk man och vill bara ha lugn och ro i arbetet, säger han. Glimten i ögat har han kvar och när han har hävt ur sig all negativt blir han glad igen och vill att vi ska berätta om alla möten vi haft inför att containern kommer.

När vi reser oss för att gå ber han oss sätta oss ner. Vi reser oss upp en gång till efter tio minuter, han säger åt oss att sitta. Han vill helt enkelt inte att vi ska lämna honom. Det ringer på vår libanesiska mobil. Nu måste vi åka, vi har flera andra möten inbokade. Kramkalas. Fotografering.

Klockan är nu 20.00 och en av biskopens assistenter, Abgar, kör oss till hotellet. När han har åkt sätter vi oss i lobbyn och ringer tillbaka till numret från vilket vi

Jag ringer runt till människosmugglare, till sist bestämmer vi oss för att träffa en av dem samma kväll.

har ett missat samtal.

Det är smugglaren. Vi har pratat med en annan smugglare i telefon tidigare och vi vill inte lämna Libanon innan vi träffat någon av dem, det är en viktig del i vår studie av situationen. Den person vi har i luren vill träffa oss utanför en stor livsmedelsbutik en halvtimmes bilfärd från hotellet. Jag ringer Shafiq, vår shiitiska taxichaufför som vi har åkt med en gång tidigare under den här resan. Vi vill inte blanda in någon av kyrkornas chaufförer. Han kommer efter en kvart.

Shafiq personifierar Libanon. Hans farmor var kristen maronit, hans farfar shiit, hans morfar och mormor druser. På väg till mötet med smugglaren pumpar jag honom på information. Han vill helst prata om västerländska kvinnor, skönhet, relationer men jag vill prata människosmuggling.

HALV TIO PÅ KVÄLLEN stannar vi som

avtalat utanför en livsmedelsbutik. Smugglaren står utanför och väntar på oss. Han går rakt på sak, inget kallprat. Vad är det vi behöver hjälp med? Vi frågar om hela familjer, enskilda personer, kvinnor, män. Hur smugglar man dem bäst, smidigast, minst farligt?

”Om det är en ensam flicka och hon har släktingar i Sverige och det finns någon som liknar henne och är i ungefär samma ålder och av samma längd så är det bästa att någon tar med sig det svenska passet och jag fixar en stämpel om att innehavaren av passet har rest in i Libanon. Sedan flyger den syriska flyktingflickan tillbaka med samma pass. Om det inte finns tillgång till svenska pass får flyktingarna köpa inresevisum, alltså Schengenvisum som bevisar att de har tillträde till exempelvis Polen. När de väl har anlänt till Warszawa kan de ju lätt ta sig till Sverige.” Vägarna är många. Smugglaren kan sin sak. Han har dessutom ”kollegor” i Sverige, Syrien

och dess grannländer.

Klockan 22.30 kör Shafiq oss till en flyktningfamilj. De är kristna från norra Syrien. Vi vill gärna se hur lägenheterna de hyr ser ut.

Från början var de fyra vuxna och fyra barn. En av männen har fått jobb. Han jobbar sexton timmar om dagen, sex dagar i veckan för 650 dollar i månaden. Hyran är på 800 dollar. Lägenheten är på 50 kvadratmeter. Vi frågar om de tänker ta sig till Europa.

Mannen som jobbar här i Beirut säger att han har fått jobb i Sverige och hoppas att arbetstillståndet snart är klart så att han och hans familj, fru och fyra barn kan resa dit. Den andra mannen säger att han och hans syster, de återstående av de fyra vuxna, försöker hitta pålitliga smugglare. Att resa tillbaka till Syrien är otänkbart, i alla fall inom en snar framtid. Det bor tre vuxna till i lägenheten men de ville inte vara med. Det får vi veta när vi har varit där i två timmar, klockan är nu halv ett och vi får dåligt samvete för att tre personer inte får tillgång till sitt tillfälliga hem på grund av oss. Vi tar farväl.

DEN 31 DECEMBER 2012, nyårsafton, flyger planet tillbaka till Sverige med mellanlandning i Istanbul, där Isa äntligen får tid för att få håret klippt och skägget rakat med rakkniv.

Jag tittar mot två unga män och säger att de garanterat är flyktingar. Ninson och Isa skrattar. De tror att jag har blivit lite galen. Att jag ser flyktingar i alla människor. När vi landar på Arlanda har de båda männen hunnit före oss i kön. En av dem går rakt igenom passkontrollen. Den andra blir stoppad. Jag tittar menande på Ninson och Isa. När polisen kommer fram händer något konstigt. Den andra mannen kommer tillbaka och ber passkontrollanterna öppna så att han kan prata med den andre mannen.

”Klantigt och konstigt, om han är smugglare borde han veta att det är brottsligt och att han inte borde komma tillbaka.

Det måste vara en släkting till mannen som man kallat på polis för, han vet alltså inte att det är olagligt och kommer därför att åka dit för smugglingen.”

En annan man före oss i kön stoppas. Han har bara ett id-kort med sig, passet har han tappat i Grekland, säger han till passkontrollanten. Hon tror honom inte, hon tror att han har sålt sitt pass. Polisen tar honom åt sidan.

DEN 2 JANUARI BÖRJAR jag söka läkaren som ska operera Elias. Han blir förvånad över att Elias är i Beirut. När man var i kontakt med honom var patient i Aleppo. Läkaren säger att han gärna vill hjälpa honom om jag kan skaffa sponsring. En operation i Sverige är alldeles för dyr, den kan komma att kosta över en miljon kronor, men kanske i Beirut eller Amman.

Vi kommer överens om att han ska kolla med Stockholm Care, undersöka hur mycket det kommer att kosta att ta hit Elias och operera samt rehabilitera honom. Jag lovar att jag under tiden ska jaga finansiering. ■

Nuri Kino

11:e januari 2013

Ännu en flykting

Under hösten har ungefär 30 syriska flyktingar i veckan anlänt till Södertälje tre mil söder om Stockholm i Sverige. Alla är kristna assyrier/syrianer. Södertäljepolitiker-
na befarar att det kommer att komma många fler, kanske tusentals. Kristna syrier vill till den lilla kommunen tre mil söder om Stockholm för att de har anhöriga där och för att de direkt kan anpassa sig. I Södertälje behöver man knappt svenska längre för att klara sig. Det räcker med assyriska/syrianska eller arabiska. Alla pratar om de nyanlända flyktingar som smugglats till staden, om hur jobbigt det är för Södertälje kommun att ta hand om alla. Men vilka är dem? Och hur har de tagit sig dit? Jacob är en överlevare från en flyktingbåt där 30 personer dog.

En sen natt i oktober hämtas han. Han ska till Södertälje. Det har pappan och farbrodern bestämt för att rädda livet på honom.

Han kan inte gå kvar på universitetet i Syrien eftersom kristna kidnappas och dödas. Han har därför hoppat av studierna och måste därför ansluta sig till armén, annars straffas han som desertör.

TVÅ MÅNADER SENARE ÄR jag bjuden på fika hos min morbror. En avlägsen släkting knackar på, han bjuds också på kaffe och bullar. Gästen är tyst, ser uppgiven ut, inte alls så som jag minns honom. Jag frågar hur han mår. Han tittar ned på bordet och börjar gråta. Min morbror berättar att Yosef, som han heter, förmodligen har förlorat en brorsson, Jacob. Jacob har flytt från Syrien för att slippa tvingas in i det militära, för att slippa delta i kriget. Han hade varit på flykt i nästan två månader och har plötsligt försvunnit. Yosef berättar med tårarna trillande nerför kinderna:

”Han kan ha hamnat i en container och kvävt eller drunknat i en båt. Jag har inte pratat med honom på en hel vecka. Hans föräldrar som är kvar i Syrien har inte heller hört något. Han är borta. Jag känner mig skyldig, jag borde ha åkt ned till honom när han var i Grekland, i stället lät jag honom bli smugglad vidare med hjälp av cyniska smugglare.”

Två veckor senare är jag åter bjuden till min morbror. Han vill utnyttja sin villas veranda en sista gång innan vintern tar möjligheten att bjuda på grillrätter ifrån honom.

Vi är ett tiotal personer runt bordet, en ung man sitter lite längre bort från bordet. Tyst. Axlarna nere. Han ser i golvet.

Yosef pekar leende mot honom och säger att det är Jacob. Han har kommit fram. Yosef är alltså glad. Men inte Jacob – han är trasig.

Under den kommande månaden träffar jag Jacob flera gånger. Efter att också ha talat med en sjuksköterska, en läkare och en psykiatriker har jag bestämt mig för att

skriva ned hans historia. Ännu en flyktings berättelse. Ännu en ny Södertäljebo med trauma i bagaget.

”VI HADE JUST SLUTAT för dagen när några män hoppade ut ur en bil och slet tag i två av mina kompisar, en kille och en tjej. Han tvingades in i en bil. Hon kom undan. En äldre man, en taxichaufför, lyckades slita loss henne. Efter att de hade rånat och misshandlat killen, som är kristen precis som jag, lämnade de honom liggande på gatan.”

I Syrien behöver man inte göra lumpen om man går på universitet. Jacob hade bara gått ett år av sina ekonomstudier när ännu en kompis kidnappades och misshandlades svårt. Hans pappa lät honom inte studera vidare. Ett par månader senare greps han av polisen som var väldigt hård mot honom, kallade honom för åsna, idiot och andra okvädingsord – eftersom han inte hade anslutit sig till militären. Någon kan ha anmält honom för att ha lämnat universitetet.

”Två män på motorcykel frågade mig om mina föräldrars hus. Jag frågade varför de sökte mina föräldrar utan att först avslöja att jag var deras son. Till slut sade jag att jag var deras son och frågade vad de ville dem. Jag visste inte att de var poliser. Min pappa har många vänner så det kunde ju vara några av dem. Det skulle jag aldrig ha gjort.

De tog tag i mina armar och tvingade mig upp på motorcykeln. De kallade mig desertör och borde vara i det militära vid den tidpunkten, och att de var polismän som hade sökt mig. Vi var tre på motorcykeln, en polis framför mig och en bakom mig. De tog mig till det lokala kontoret för militärhögkvarteret.

Jag fördes till ett rum där det satt en officerare, jag var självklart nervös och hade därför armarna i kors. Han blev förbannad och skrek åt mig att jag borde ha mer respekt och därför hålla armarna i givakt ställning. Han svor åt mig att jag var ett djur, en åsna, en hund och att han skulle se

till att alla soldater skulle misshandla mig.

Jag hade tidigare aldrig varit i ett sådant kontor. Han sade att jag skulle skickas till armén med en gång. Jag svarade att jag är student och att jag därför inte behöver ansluta mig till det militära. Han svarade att jag snackade skit, att de visste att jag inte hade varit på universitetet på länge och att jag därför hade mist rätten till frisedel.

När jag greps av dessa män hade mina grannar sett vad som hänt. De ringde genast till min pappa. Jag hade inte hunnit vara på militärhögkvarteret i mer än en timme innan min pappa dök upp med beviset på att jag var student. Under den timmen stod jag hela tiden på exakt samma plats. Jag frågade

om jag fick sitta ned men officeren skrek åt mig att jag skulle hålla käften och stå kvar. Han ringde och utförde andra ärenden medan jag väntade – på vad visste jag inte.”

Jacobs pappa gick direkt till en överordnad och betalade en böteslapp på 6.775 lire för att sonen inte hade gjort lumpen. Det hela var naturligtvis en bluff, pengarna gick direkt ner i officerens ficka.

”En pappa gör vad som helst för sin son. Vad som helst för att hans barn inte ska råka illa ut.” Två av Jacobs jämnåriga vänner som bodde i samma stadsdel, hade dött i kriget. Så självklart var både far och son vettskrämda. Jacob nästan skriker när han säger att han aldrig skulle kunna bära vapen och definitivt inte skjuta någon. Redan innan han greps skulle han egentligen ha kommit till Sverige. Han hade fått jobb på en restaurang och kunde komma hit på arbetstillstånd.

”VI ÅKTE I PAPPAS bil tillbaka från polisstationen och jag frågade pappa vad som hade hänt. Men han sade att jag inte skulle

bry mitt huvud, att jag inte skulle vara rädd. Han hade löst allt, det var det enda svar jag fick.

Väl hemma möttes vi av en hysterisk mamma som grät ut sin skräck. Hon trodde aldrig att jag skulle komma tillbaka. Hon skrek att jag måste lämna landet omedelbart, jag fick absolut inte vara kvar i Syrien! De fick inte ta mig till kriget. Jag har tre bröder, en som är två yngre än jag, en som är två yngre än han och en tredje som fortfarande är en bebis. De var lika rädda och grät.

Min faster, min farbror och hans fru var också hemma och väntade på oss. Min farbror sade att jag inte skulle vara orolig,

att de aldrig skulle tillåta att man tog mig till det militära. Man skulle rädda mig oavsett vad det skulle kosta. De skulle sälja sina hus, sina bilar, vad som helst för att hindra att jag skulle hamna i armén. Jag känner fortfarande obehag och rädsla när jag

” Han kan ha hamnat i en container och kvävts eller drunknat i en båt. Jag har inte pratat med honom på en hel vecka. Hans föräldrar som är kvar i Syrien har inte heller hört något.

tänker på den dagen.

En vecka senare, drygt två på natten låg jag i min säng och tänkte på hur vår framtid skulle se ut. Plötsligt hör jag hur det knackar på dörren. Jag blev mycket rädd, jag hade inte lämnat huset sedan den dagen och nu trodde jag att det var dags, att de skulle hämta mig igen. När jag hörde min farbrors röst blev jag lite lugnare, det var han som hade kommit till oss.” Jacob blir tyst en stund, han tittar upp i taket, sväljer tittar på mig med blanka ögon och fortsätter.

”Min mamma kom till mitt rum, satte sig på sängen och sade åt mig att inte lämna landet, att inte göra som pappa och farbror hade planerat bakom min rygg – att lämna Syrien med hjälp av smugglare. Hon kramade om mig hårt och grät. Jag grät också.

Pappa och farbror kom in i mitt rum och sade att de skulle hjälpa mig packa. Jag skulle lämna Syrien. Jag hade aldrig varit utanför landets gränser tidigare. Mina bröder vaknade, den minsta grät ohejdat. Jag hade tagit hand om honom de senaste månaderna under tiden mamma jobbade – hon är lärare. Vi var alla mycket ledsna. Det var fruktansvärt. Mamma tvingades packa en väska. Precis när jag skulle gå ut ställde hon sig framför mig och sade åt mig att inte göra det. Hon hade hört så många hemska berättelser om andra som blivit smugglade från Syrien, att vissa hade drunknat, andra hade dött i trånga containerar. Min farbror slet bort henne från dörren.

PAPPA OCH FARBROR SKJUTSADE mig till en minibuss. Vi var 24 stycken, både killar och tjejer. Fem i varje säte. Chauffören var ensam, inga andra smugglare var med. Han visste inte heller vart vi skulle. Han ringde och fick instruktioner. Vi kördes till en by där oppositionen styrde. Det enda jag vet är att de var kurder.

Jag kände några av de andra i bussen, det kändes lite tryggt. Annars hade jag nog känt mig mycket ensam. I byn bytte man chaufför. Nu var siktet inställt mot Turkiet.

Vi blev stoppade flera gånger, varje gång kändes det som om mitt hjärta hopade ut ur min kropp. Första gången – av regimens styrkor. En av soldaterna tittade in i bussen och frågade vart vi var på väg. Vi svarade som smugglaren instruerat oss. Vi sade att vi var på väg till universitetet. Andra gången vi stoppades var det Syriens fria armé som stoppade oss, oppositionen, vi svarade samma sak till dem.

I ingenmansland, i det lilla område som är mellan Syrien och Turkiet, fick jag order att köra en bil, en andra bil kördes av minibussens chaufför och en tredje kördes av en annan kille som skulle bli smugglad. Vi var åtta i min bil. Alla rutor var tonade utom framrutan. Inne i Turkiet hämtades vi upp av en ny minibuss.

Den turkiska gränspolisen i närheten av staden Urfa frågade oss också vart vi skulle. Smugglarna hade sagt att vi till turkarna skulle säga att vi skulle besöka ett kloster i Turkiet, vi, alla i minibussen var kristna.

Färden från Syrien till Turkiet hade tagit sju timmar, från tre på morgonen till tio på förmiddagen. I Turkiet fick vi en ny chaffis som bara pratade turkiska. Man sade åt oss att vi skulle till Istanbul, det var det enda vi förstod. Och om en vecka skulle jag vara i Sverige. En vecka, det skulle jag stå ut med.”

Färden gick raka vägen till Istanbul och tog arton timmar med två stopp. Chauffören bad om pengar så att han kunde köpa mat.

”Det vi var mest rädda för var att hamna i flyktingläger. Vi hade hört hemska historier om vad folk råkat ut för där.

Vi var framme i Istanbul klockan tolv på dagen. Hela resan hittills hade tagit mer än ett dygn. Vi stannade vid en busstation, det hade ju varit en helt laglig resa fram tills nu. Men vi hade inga andra resehandlingar än våra pass, vi var rädda för att man skulle fråga oss om våra legitimationer.

Den första chauffören hade tagit våra. Smugglarna försäkrar sig om att få sina pengar genom att beslagta vissa id-handlingar som garanti för att få sina pengar. Om min pappa inte skulle ge dem pengarna skulle de lämna över min legitimation till polisen och säga att jag hade flytt

landet för att jag inte ville ansluta mig till det militära och försvara mitt land, det skulle utsätta min familj för stor fara. Passen fick vi behålla ända till Istanbul.

I ISTANBUL MÖTTE VI syriska smugglare, de sade åt oss att ta taxi i grupper om fyra till ett café där alla slöt upp – nu var vi fler flyktingar, över trettio. Vi var kvar på caféet till klockan nio.

En ny minibuss kom och hämtade oss, och där satt vi, alla trettio, ihoptryckta, utan att kunna röra oss. Chauffören krävde oss på våra pass. Han sade att vi inte behövde dem längre, att det tvärtom skulle gynna oss om vi inte hade kvar dem. Sedan körde han till en skog och bad oss hoppa av. En liten kille, ungefär femton år, dök upp. Han ledde oss sedan i åtta timmar i skogen, fram till dess vi hörde ljudet av vatten. Vi förstod inte ett ord av vad han sade, men kommunicerade med gester. Han bad oss använda cykelpumpar till att blåsa luft i tre gummibåtar. Det var meningen att vi skulle ta oss över sundet.

Två av oss hade fått order att bära dem i säckar när vi lämnade bussen. Vi undrade just vad säckarna innehöll, det var alltså gummibåtar.

Vi var fyra kvinnor, tre barn och ungefär tjugo män. Tre av kvinnorna var gravida.

Vattnet var mycket strömt men vi lyckades paddla oss fram. I vår båt var vi tolv

stycken. Vi var framme först och väntade in de andra båtarna. Vi visste inte var vi var men enligt tonårssmugglaren som vi lämnat bakom oss i Turkiet var det Grekland.

VI GICK I EN timme och kom fram till den grekiska gränspolisen. Kvinnorna var mycket trötta. Det var vi män med. Vi var majoriteten kristna och fem muslimer. Polisen tog oss till något som liknade ett fängelse. Det här var i gryningen, vi blev kvar där till fem på eftermiddagen.

En tolk från Libanon frågade oss varifrån vi kom och om vi var kristna. Han bad oss att be, att säga Fader vår. När han såg att jag kunde hela bönen sade han till mig att inte vara rädd, att inget skulle hända oss i Grekland, men att vi måste lämna landet inom tio dagar. Här var jag nu, i ett land långt ifrån mitt eget och helt utan id-handlingar.

Från den första grekiska staden vi kom till tog vi en buss till Aten, den fick vi bekosta själva. Av polisen fick vi en lapp om att vi var flyktingar. Bussfärden tog ett dygn. I Aten möttes vi av nya smugglare, helt otroligt att de visste vilken buss och vid vilken tid vi skulle vara framme. De var kurder från Syrien. Nu delades vi upp, familjer för sig och unga män för sig.

Jag fördes till en lägenhet på två rum och kök. Ett tjugotal män placerades där. Tre försvann och tre nya kom varje dag. Själv var jag där i en månad och tjugosex dagar. Det fanns inga madrasser, vi sov direkt på golvet. Vi fick kanske duscha tre gånger under hela vår vistelse där.

Varje gång jag försökte sova drömde jag om mammas röst som sade åt mig att inte fly, att inte åka smuggelvägen, och jag vaknade. Det blev för trångt på golvet om alla skulle sova samtidigt, så vi sov i omgångar.

” Tredje gången sade polisen åt mig att ge mig, att jag inte skulle lyckas, att de skulle skicka mig till Syrien om jag dök upp på flygplatsen igen. Smugglarna uppmanade mig att fortsätta.

Vi var alla ihopträngda i ett rum, det andra rummet i lägenheten användes till spelmaskiner, kanske illegala sådana.

Från Grekland försökte jag vid fem olika tillfällen och med fem olika pass; italienska, ungerska och andra pass att stiga på ett plan för att bli smugglad vidare till Sverige, eller något annat land i Europa som mellandestination. Men hade otur.

För varje gång testade man nya flygbolag och nya destinationer. Tredje gången sade polisen åt mig att ge mig, att jag inte skulle lyckas, att de skulle skicka mig till Syrien om jag dök upp på flygplatsen igen. Men smugglarna uppmanade mig att fortsätta försöka.

I en av turerna till flygplatsen körde taxichauffören väldigt fort, det var jag och min vän plus chauffören. Vi satt bak. Det smällde. Krocken var frontal och det var den andra förarens fel. Jag hade inget bälte på mig, så jag hamnade i framsätet. Bilen kvaddades men vi körde ändå vidare. När vi kom fram till flygplatsen hade planet vi skulle med redan lyft. Det var bara att åka tillbaka till lägenheten.

FEM DAGAR SENARE FICK vi veta att vi skulle till en båt som skulle ta oss vidare

till Frankrike eller Italien. Vi fick inte veta exakt vart. Taxibilar körde oss i en timme, tills vi kom till ett hus. Det var en bordell. Vi blev kvar i över ett dygn på bordellen.

Man hade sagt mig att vi skulle vara fem i båten. Vi blev sjuttio. Tre små bussar hämtade oss från bordellen. När de stannade pekade man mot en container och ville att vi skulle gå in i den. Vi vägrade. De visade oss pistoler och föste in oss. Det blev kokhett därinne. Sjuttio personer höll på att kvävas. Ett lås satt på dörren. Vi fick göra allt i containern, pissa ...” Han blir tyst. ”Vi var kvar i containern i tre timmar eller så var det kanske längre, det var så mörkt att jag såg inte vad klockan var.

När dörren till den äntligen öppnades nästan slogs vi för att komma ut och andas frisk luft. Bara några minuter därefter packades vi in igen. Nu var det i två minibussar. Åter kunde vi knappt röra oss, trettiofem personer i varje. I sju åtta timmar kördes vi på det sättet. När vi kom ut var det kolsvart. En smugglare mötte oss och vi fick följa honom i mörkret genom en skog i åtta timmar. Vi gick och gick, ramlade, skadade oss. Jag blödde från sår på benen. Vi fick en flaska vatten och en chokladkaka och lade oss att sova i mörkret i skogen.

Jag vet inte hur jag somnade och hur länge jag sov men det var fortfarande mörkt när jag väcktes av att de viskade till oss att båten hade kommit fram.

Men den var ytterligare två timmars promenadväg

bort. När vi kom fram till vattnet var det mycket grunt, jag frågade om vi verkligen skulle åka båt på det vattnet. Men fick inget svar. Med en liten ficklampa lyste man

mot en segelbåt. Man signalerade tillbaka från båten, också med en ficklampa. Så höll de på ett tag, signalerade till varandra med ficklampor, från båten till stranden och tillbaka.

Tre personer drog in båten till land. Alla utom jag och mina fyra vänner gick ombord. Så gick mina vänner också ombord. Jag vägrade. Det var ju en liten segelbåt, jättetrångt. Smugglaren laddade en pistol och sade att jag hade två val, antingen gå ombord eller...han riktade pistolen mot mig”

Jacob visar med händerna hur smugglaren mantlade pistolen. Tar en paus, håller upp lite mer te, ställer sig upp och tar stora steg i min morbrors vardagsrum, han vill visa hur stor båten var.

”Båten var ungefär tio gånger tre meter, vi var sjuttio personer under däck. Vi kände hur den låg lågt i vattnet. Smugglarna som var på båten var euro-péer. De stängde en plåtdörr om oss, låste den. Den arabisk-talande smugglaren som hade följt oss dit sade att det skulle ta fyra timmar sedan hörde vi hur han hoppade av.

BÅTFÄRDEN TOG FYRA DAGAR. Vi fick vatten att dricka en enda gång per dag. Vi sket, kissade och kräktes om vartannat direkt på golvet. Sex små båtfönster, en decimeter höga var allt ljus. Jag var yngst av alla på båten.

Vi var sju från Syrien. Resten kom från andra delar av världen. Vi som var från Syrien, fem kristna och två kurder, höll i varandra. Vi var mycket rädda. Jag hade kors på mig, någon såg det och spottade på det.

Många av de icke kristna angrep oss. Men det var tjugo som behandlade oss bra och gick emellan. De andra var på oss

hela tiden under färden. Det var ju mycket mörkt och vi hade svårt att försvara oss. Jag kände att jag var riven och det rann blod på ryggen och jag kunde knappt öppna ett öga som hade svullnat av slagen. Jag fick en blåtira.

Vi skrek till smugglarna på den lilla engelska vi kunde att vi skulle dö om vi inte kom fram snart, att vi skulle döda varandra om inte annat. En av dem svarade att det bara var några timmar kvar, att vi fick stå ut. Vi hade inte en aning om var vi skulle hamna. Dag fyra var jag helt slut. Jag kunde inte ens lyfta mina armar. Jag var mer död än levande. Jag tänkte att jag inte längre brydde mig om båten kom fram eller inte, jag skulle ändå dö.

” Vi fick vatten att dricka en enda gång per dag. Vi sket, kissade och kräktes om vartannat direkt på golvet. Sex små båtfönster, en decimeter höga var allt ljus. Jag var yngst på båten.

PANG! VI HADE KÖRT på en sten eller något annat, trodde vi. Båten stannade. Vi ropade på smugglarna, men de hade stuckit. Tre av oss lyckades ta sönder dörren inifrån. Båten

krängde till höger och vänster och vi insåg att vi måste fördela oss så att det skulle bli jämvikt.

Äntligen kunde vi andas. Men vi kunde knappt röra oss så kraftlösa var vi, men vi kunde andas. De europeiska smugglarna måste ha dragit med en annan båt och lämnat oss i sticket. Tre av oss hoppade in i vattnet. Vi kunde se land ungefär en kilometer bort. De tre simmade mot land. Så småningom blinkade de med en ficklampa som de hade hittat på båten. De signalerade att de var på land.

Vi andra var vettskrämda men hoppade in i havet, vi hade inte direkt något annat val. En av mina vänner fick kramp, han kunde inte simma, vi fick hjälpa honom i land. Två andra, kurderna från Syrien, skrek på hjälp. De kunde inte heller simma. Den ene bad och skrek att han var

pappa, att han hade barn. Att hans familj var i Schweiz.

Jag hittade nötter på land och åt några för att få lite krafter. Det fanns några däck, bildäck på land som vi kunde använda att låta honom flyta på. Förmodligen hade de använts av andra flyktingar innan oss. Det tog en timme att bogsera honom från båten. När jag kom upp på stranden igen var jag helt slut. Strand och strand, det var ett brant berg.

Jag frågade muslimen om han skulle ha hjälpt mig om jag var i samma situation. Han sade att han inte skulle ha hjälpt mig eftersom jag är kristen. Men så länge han lever skulle han inte glömma att jag hjälpt honom, och att han nu skulle ändra sig. Andra hade inte samma tur som honom.

JACOB VILL AVBRYTA,
HAN orkar inte prata mer i dag. Han ska hem och ta sin medicin. Hans farbror ringer nästa dag och ber om ursäkt å Jacobs vägar, säger att han måste ta antidepressiva medel för att orka med vardagen.

Några dagar senare träffas vi på det anrika Tidermans konditori i Södertälje centrum. Jag köper en lussebulle och några pepparkakor åt Jacob. Han blir glad, lussebulle tycker han är mycket god, jag köper honom en till. Pepparkakorna förstår han inte riktigt. De smakar för mycket peppar säger han. Han vill att jag skall påminna honom om var i hans resa till Södertälje vi var avbröt historien.

"Det var mycket kallt. En av oss hade en tändare, den var blöt men fungerade. Det var som ett mirakel. Vi hade inga kläder kvar på oss förutom underkläder, t-shirt och shorts. Jag hade också en plastpåse med 250 euro och min mobiltelefon, den hade jag haft i mina kalsonger.

Vi lyckades göra eld vid foten av berget. Vi hjälpte varandra och tände en brasa.

Det var mörkt och kallt. En av oss fick kramp i hela kroppen, han bara darrade och skrek att han inte kunde röra sig. Det tog över en timme innan han sakta kunde röra sig igen.

Jag vet inte om någon fanns kvar på båten men förmodligen var det så. Många kunde ju inte simma och andra var medvetlösa. Och andra drucknade. Vi kunde omöjligt rädda alla som i panik slängde sig i vattnet utan att kunna simma.

Vi satt en lång stund på stenar runt brasan och försökte värma oss. En av de andra sade att vi inte bara kunde sitta där, att vi måste fortsätta.

Vi vandrade över ett berg, vi visste ald-

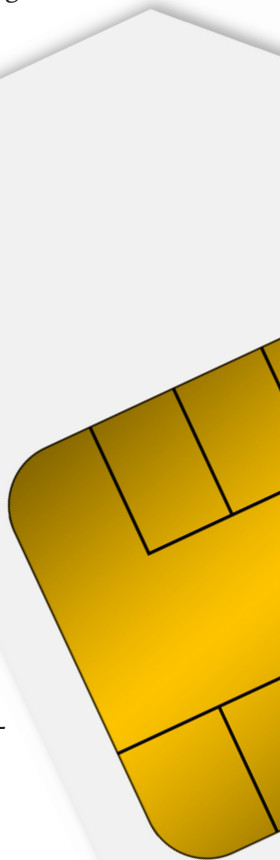
rig när vi skulle ramlas och slå oss. Vi var oroliga för varandra och oss själva. Jag skar mig i ena foten, skorna hade gått sönder för länge se-

” Jag vet inte om någon fanns kvar på båten men förmodligen var det så. Många kunde ju inte simma och andra var medvetlösa. Och andra drucknade. Vi kunde omöjligt rädda alla.

dan.”

Han tar försiktigt av sig bootsen han fått av en kusin och visar mig ett ärr vid tån.

”Blodet rann. Men vi kunde inte göra annat än att fortsätta. I två timmar klättrade vi, stenarna var mycket vassa. Snön smälte av solen från bergstopparna. Till slut lyckades vi komma fram till en väg. Vi visste inte i vilket land vi var, eller i vilken del av världen. Vi tras-

kade i två kilometer.

Då kom det en lastbil. Föraren såg att vi var skadade och trasiga, han stannade och vi fick åka med på flaket. Han tog oss till ett hotell som låg ensligt, alltså inte inne i ett samhälle. Polisen kom till hotellet. De tog oss till en stad där vi fick sova i en idrottshall, tillsammans med oss var vi ungefär 40 människor från båten. Vad som hade hänt de andra 30 vet vi inte.

Jag somnade på golvet och vaknade efter tio-tolv timmar. En tolk väckte oss och frågade hur många som var kristna från Syrien. Vi sade att vi var fem och de tog oss till sidan. Vi fick spaghetti, den första måltiden på länge, men jag kräcktes direkt. De förde mig till en läkare. Denne tittade bara lite på mig och sedan bad han om mina fingeravtryck. Det var allt.

PLÖTSLIGT SADE MAN ÅT oss att gå, att lämna idrottshallen. Vi frågade vart. De svarade att det var upp till oss och ryckte på axlarna. Tolken var inte kvar.

Vi kom ut från idrottshallen och följde vår intuition. Vi hittade först stadens centrum. Vi satte oss på ett café och drack en kopp kaffe var. Vi var fortfarande klädda enbart i shorts och t-shirts. Folk tittade snett på oss. Vi klev ombord på en buss vars chaufför inte kunde engelska. Vi försökte förklara att vi behövde komma till en tågstation.

När vi kom fram testade jag min mobil. Jag hade med mig min mobil men en smugglare hade tagit alla simkort ifrån oss. Den slutade fungera i lägenheten i Grekland, det var sista gången jag var i kontakt med familjen. Under hela färden till Italien var den avstängd.”

Under en veckas tid var han inte i kontakt med någon i hans familj.

Han visste inte vad som hade hänt dem i krigets Syrien och de visste inte vad

som hade hänt honom.

”Med de pengar som inte smugglarna hade fått tag på, kunde jag köpa ett simkort. Och telefonen fungerade mirakulöst nog. Jag ringde min farbror i Södertälje och han skrek ut sin glädje över att höra min röst. Han frågade var jag befann mig. Jag hade just fått veta att vi var i Italien, nu fick jag fråga var i landet. Närmaste storstad var Milano. Det var också den som var närmast övriga Europa där vi hade våra anhöriga. För mig var det Södertälje i Sverige.

Wow, vilken stad Milano var. Jag, en skäggig ung man med blåtiror, sår över benen, med smutsiga slitna kläder...hade landat i paradiset. Vi kom till Milano klockan sju på morgonen, två dagar senare var jag i Södertälje. Nu kunde smugglarna kassera in summan för min smuggling.”

PÅ VÅRDCENTRALEN I SÖDERTÄLJE vägdes Jacob, han vägde femtionio kilo när han anlände, i vanliga fall väger han ungefär sjuttio. I journalanteckningarna från flera besök hos läkare står det att han är både fysiskt och psykiskt trasig av resan. Han kan inte längre sova utan sömnmedel och han måste äta flera olika mediciner för att få tarmarna att fungera.

När Jacob ansökte om uppehållstillstånd i Sverige fick han veta att han egentligen borde utvisas till Grekland men att man inte avvisar dit av humanitära skäl. Nu vill Migrationsverket istället avvisa honom till Italien som enligt Dublinkonventionen blir det första Schengenland utöver Grekland som han ska söka i. ■

text & foto **Nuri Kino**
layout & redigering **Moussa Esa**
webmaster **Tony Khasho**